C/2026/3084

10.6.2026

OBVESTILO KOMISIJE

Smernice za Uredbo (EU) 2025/40 o embalaži in odpadni embalaži

(C/2026/3084)

Predmet in področje uporabe teh smernic Komisije

Uredba (EU) 2025/40 o embalaži in odpadni embalaži ([1]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o embalaži in odpadni embalaži) je začela veljati 11. februarja 2025 in se bo uporabljala od 12. avgusta 2026.

Komisija je po sprejetju Uredbe ter v okviru svojega zbirnega svežnja za okolje in širših prizadevanj za poenostavitev prejela veliko število vprašanj deležnikov, vključno z organi držav članic, glede razlage nekaterih določb uredbe o embalaži in odpadni embalaži. Da bi podprla učinkovito in pravočasno izvajanje s strani gospodarskih subjektov in držav članic, si je po najboljših močeh prizadevala odgovoriti na zastavljena vprašanja ter čim prej zagotoviti jasnost in pravno varnost.

V ta namen Komisija izdaja te smernice, da bi razložila izbrane določbe uredbe o embalaži in odpadni embalaži in olajšala enotno uporabo Uredbe po vsej Uniji. Te smernice dopolnjuje sklop pogosto zastavljenih vprašanj, ki je bil pripravljen v okviru stalnega dialoga Komisije z deležniki.

Te smernice temeljijo na ustaljeni sodni praksi Sodišča Evropske unije glede razlage prava EU, v skladu s katero je treba pri razlagi določbe upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilje, ki jih uresničuje akt, katerega del je ([2]).

Te smernice ne nadomeščajo, dopolnjujejo ali spreminjajo določb uredbe o embalaži in odpadni embalaži, ki edine določajo veljavne pravne obveznosti. Ne smejo se obravnavati ločeno, temveč jih je treba brati v povezavi z ustrezno zakonodajo, in ne predstavljajo samostojne reference.

Ob upoštevanju nadaljnjih prispevkov deležnikov in praktičnih izkušenj, pridobljenih z uporabo pravil, se lahko te smernice in priložena pogosto zastavljena vprašanja po potrebi posodobijo.

Zavezujoča razlaga zakonodaje EU pa ostaja v izključni pristojnosti Sodišča Evropske unije.

Nadaljnje podrobnosti bo Komisija predlagala v naslednjih dveh do treh letih z več izvedbenimi ukrepi, kot so izvedbeni akti, delegirani akti, zahteve za standardizacijo in smernice. V tem okviru je treba opozoriti, da Komisija ne namerava dati prednosti izvedbenemu aktu o določitvi metodologije za opredelitev materialne sestave embalaže z digitalnim označevanjem.

([1]) Uredba (EU) 2025/40 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o embalaži in odpadni embalaži, spremembi Uredbe (EU) 2019/1020 in Direktive (EU) 2019/904 ter razveljavitvi Direktive 94/62/ES (Besedilo velja za EGP) (UL L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

([2]) KRONE-Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, točka 25.

Kazalo

		Stran
1.	Opredelitev embalaže	3
2.	Opredelitev izdelovalca embalaže	5
3.	Opredelitev proizvajalca embalaže	7
4.	Opredelitev uvoznika in statusa „podružnice“	10
5.	Uveljavljanje omejitev glede PFAS v embalaži, namenjeni za stik z živili, in izčrpanje zalog	11
6.	Datum začetka uporabe zahteve za zagotovitev, da je embalažo mogoče reciklirati	13
7.	Izvzetja iz ciljev glede vsebnosti recikliranih materialov	14
8.	Prožnost za države članice, da predpišejo uporabo embalaže, primerne za kompostiranje, in domneva o skladnosti	15
9.	Opredelitev pojmov „prepusten“ in „zmehčanje po uporabi“ v okviru embalaže, primerne za kompostiranje	16
10.	Čim večje zmanjšanje količine embalaže	17
11.	Razmerje med zahtevami glede čim večjega zmanjšanja količine embalaže iz člena 10 in deležem praznega prostora iz člena 24	18
12.	Embalaža za večkratno uporabo, dana na trg pred začetkom uporabe zahtev iz člena 11	19
13.	Področje uporabe harmoniziranega označevanja embalaže	20
14.	Označevanje obstoječe transportne embalaže za večkratno uporabo	21
15.	Obveznosti poročanja za izvajalce ravnanja z odpadki	22
16.	Razmerje med direktivo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo ter uredbo o embalaži in odpadni embalaži glede prepovedi embalaže	23
17.	Obseg prepovedi embalaže iz člena 25 in Priloge V, točke 1 do 4, glede vsebnosti plastike	25
18.	Cilji glede ponovne uporabe prodajne embalaže, ki se uporablja za prevoz izdelkov	25
19.	Cilji glede ponovne uporabe transportne embalaže v mednarodni trgovini	26
20.	Odgovorni gospodarski subjekt za cilje glede ponovne uporabe transportne embalaže	27
21.	Izvzetja transportne embalaže, izdelane po naročilu, iz ciljev glede ponovne uporabe	28
22.	Opredelitev pojma „omogočanje dostopnosti“ v okviru izpolnjevanja ciljev glede ponovne uporabe embalaže za pijače	28
23.	Cilji glede ponovne uporabe embalaže za pijače v sektorju gostinstva	29
24.	Nacionalna izvzetja iz ciljev glede ponovne uporabe	29
25.	Prožnost držav članic pri vzpostavljanju nacionalnih ukrepov	30
26.	Prožnost za države članice pri določitvi dodatnih ciljev glede recikliranja	31
27.	Prožnost za države članice pri določitvi dodatnih ali višjih ciljev glede ponovne uporabe	31
28.	Nacionalna izvzetja iz kavcijskih sistemov	33
29.	Minimalne zahteve za obstoječe kavcijske sisteme	34
30.	Sprejem vsebnikov za pijače, vključenih v kavcijski sistem, s strani trgovcev na drobno	34
31.	Obdelava ločeno zbrane embalaže, namenjene recikliranju, ob koncu življenjske dobe	35
32.	Delež ločenega zbiranja embalaže, vključene v kavcijski sistem, v letu 2026 in obveznost vzpostavitve kavcijskega sistema do leta 2029	36
33.	Cilj držav članic glede 90-odstotnega zbiranja plastenk pijač za enkratno uporabo in pločevink za pijače za enkratno uporabo ter prispevek regionalnih kavcijskih sistemov	37

1. **Opredelitev embalaže**

Pravne določbe:

V skladu s členom 3(1), točka 1, „‚embalaža‘ pomeni predmet, ne glede na materiale, iz katerih je izdelan, ki je namenjen uporabi s strani gospodarskega subjekta za shranjevanje, zaščito ali dostavo izdelkov, ravnanje z njimi ali njihovo predstavitev drugemu gospodarskemu subjektu ali končnemu uporabniku in ga je mogoče glede na njegovo funkcijo, material in zasnovo razlikovati po obliki embalaže ter vključuje:

(a) predmet, ki je potreben za shranjevanje, podpiranje ali ohranjanje izdelka v njegovi celotni življenjski dobi in ni sestavni del izdelka ter je namenjen uporabi, porabi ali zavrženju skupaj z izdelkom;

(b) sestavni del in pomožni element predmeta iz točke (a), ki je vgrajen v predmet;

(c) pomožni element predmeta iz točke (a), ki je obešen neposredno na izdelek ali pritrjen nanj, opravlja funkcijo embalaže in ni sestavni del izdelka ter je namenjen uporabi, porabi ali zavrženju skupaj z izdelkom;

(d) predmet, ki je zasnovan in namenjen, da se napolni na prodajnem mestu za prodajo izdelka, imenovan tudi ‚servisna embalaža‘;

(e) predmet za enkratno uporabo, ki se prodaja in polni ali je zasnovan in namenjen za polnjenje na prodajnem mestu ter opravlja funkcijo embalaže;

(f) prepustno čajno ali kavno vrečko oziroma vrečko za drug napitek ali enoto za enkratno uporabo, ki vsebuje čaj, kavo ali drug napitek in se po uporabi v sistemu zmehča ter je namenjena uporabi in zavrženju skupaj z izdelkom;

(g) neprepustno enoto za enkratno uporabo za čajni ali kavni sistem ali sistem za druge napitke, ki je namenjena uporabi v aparatu ter se uporabi in zavrže skupaj z izdelkom;“.

Priloga I k Uredbi vsebuje okvirni seznam predmetov, ki se štejejo za embalažo, in predmetov, ki se ne štejejo za embalažo. V zvezi s cvetličnimi in rastlinskimi lončki, vključno s semenskimi pladnji, Priloga I razlikuje med:

„Predmeti, ki so embalaža: […] Cvetlični in rastlinski lončki, vključno s semenskimi pladnji, namenjeni samo za prodajo in prevoz

[…]

Predmeti, ki niso embalaža: Cvetlični in rastlinski lončki, vključno s semenskimi pladnji, ki se uporabljajo v poslovnih odnosih med podjetji v različnih fazah proizvodnje ali so namenjeni za prodajo skupaj z rastlino.“.

Razlaga Komisije:

Ali se predmet šteje za embalažo, je treba presoditi na podlagi opredelitve embalaže iz člena 3(1), točka 1. Priloga I je zgolj okvirna in v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije na podlagi Direktive 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži ([3]), ki se uporablja po analogiji, zgolj vključitev predmeta v Prilogo I sama po sebi ni dovolj, da bi se opredelil kot embalaža. Preveriti je treba tudi, ali predmet izpolnjuje elemente opredelitve embalaže, zlasti ali je namenjen temu, da ga gospodarski subjekt uporablja za shranjevanje, zaščito, dostavo ali predstavitev izdelka ali ravnanje z njim, ne da bi bil sestavni del tega izdelka, in ali je namenjen uporabi, porabi ali zavrženju skupaj z izdelkom ali predstavlja vgrajeni sestavni del ali pomožni element, ki opravlja funkcijo embalaže.

Na primer, če se lonček za pijačo v supermarketu potrošnikom prodaja prazen za njihovo zasebno uporabo, se ne šteje za embalažo. Če pa supermarket take lončke napolni z izdelkom (npr. kavo) na točki za ponovno polnjenje, so taki lončki embalaža, natančneje „servisna“ embalaža.

([3]) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL L 365, 31.12.1994, str. 10).

Posode za čajne svečke ali nagrobne sveče oziroma druge posode za sveče, kot so napolnjeni kozarci in keramične sklede, niso embalaža, saj te posode ne ustrezajo opredelitvi embalaže iz člena 3(1), točka 1, „nagrobne sveče (posode za sveče)“ pa so navedene kot primeri, ki niso embalaža, v Prilogi I k Uredbi.

Lepilne folije, ki se uporabljajo v proizvodnih postopkih blaga, so lahko embalaža ali ne, odvisno od njihove funkcije. Lepilne procesne folije so lahko zasnovane tako, da omogočajo ali olajšajo preoblikovanje surovin ali vmesnih materialov v polizdelke ali končne izdelke skozi proizvodne postopke. Če take folije ostanejo na polizdelkih do njihovega preoblikovanja in/ali sestavljanja v nadaljnje polizdelke ali končne izdelke ter delujejo kot dejavniki, ki omogočajo proizvodni cikel, in izpolnjujejo posebne tehnične potrebe takih postopkov, niso embalaža v skladu s členom 3(1), točka 1.

Protiprašne vreče za čevlje in oblačila se štejejo za embalažo, če so namenjene shranjevanju, zaščiti, dostavi ali predstavitvi izdelkov končnemu uporabniku ali ravnanju z njimi. Tekstilna embalaža ni izvzeta iz splošne opredelitve embalaže iz člena 3(1), točka 1, vendar je tekstilna prodajna embalaža ([4]) izvzeta iz zahtev glede možnosti recikliranja (člen 6(11), točka (g)). Protiprašne vreče za čevlje in oblačila so lahko embalaža, če ustrezajo regulativni opredelitvi embalaže. To je odvisno od njihove funkcije, tj. ali se uporabljajo za shranjevanje ali zaščito oblačil ali čevljev med dostavo, predstavitvijo ali ravnanjem z njimi, in od njihove predvidene uporabe, tj. ali jih je gospodarski subjekt dal na trg kot del dobave izdelka. Taki predmeti niso embalaža, kadar so sestavni del izdelka (tj. del izdelka in potrebni za njegovo bistveno uporabo, ne le za zaščito ali ravnanje z njim) ali če niso dani na trg za uporabo kot embalaža, tj. če se potrošniku prodajajo ločeno ali so brezplačno na voljo v nekomercialnem okviru.

Cvetlični in rastlinski lončki, vključno s semenskimi pladnji, se štejejo za embalažo, kadar so namenjeni za prodajo ali prevoz, vključno z lončki in pladnji, v katerih je bila rastlina vzgojena v zadnji fazi in v katerih se prodaja končnemu uporabniku. Nasprotno pa lončki in pladnji, ki jih nosilci dejavnosti (kot so drevesnice in pridelovalci) uporabljajo kot del svojega proizvodnega cikla, niso embalaža, saj zgolj omogočajo proizvodni cikel. To velja za vse lončke in pladnje z izjemo zadnjega lončka oziroma pladnja, ki je namenjen prodaji skupaj z rastlino končnemu uporabniku. Čeprav besedilo tako pri „predmetih, ki so embalaža“ kot tudi pri „predmetih, ki niso embalaža“ v Prilogi I vključuje element prodaje, se cvetje in rastline v praksi ne presajajo v ločene „transportne“ ali „prodajne“ lončke za namene trženja. Namesto tega se isti lončki, v katerih so bile rastline vzgojene, uporabljajo tudi za prevoz in prodajo. Pri razvrstitvi takih lončkov je zato treba upoštevati splošno opredelitev embalaže, njihovo funkcijo in predvideno uporabo, ne pa se opirati le na okvirno besedilo iz Priloge I. Čeprav opredelitev embalaže zajema tudi predmete, ki se uporabljajo v odnosih med podjetji, se cvetlični lončki, ki zgolj omogočajo proizvodni postopek, kot so večji rastni lonci (na primer tisti s premerom več kot 10 cm), ki se uporabljajo v celotnem ciklu gojenja, ne bi smeli šteti za embalažo v skladu s členom 3(1), točka 1.

Intravenske (IV) vrečke in brizge ne spadajo v opredelitev embalaže iz člena 3(1), točka 1, tudi kadar so dane na trg predhodno napolnjene z zdravili ali fiziološko raztopino. Čeprav lahko intravenske vrečke in brizge fizično vsebujejo snov, se ne dajejo na trg zgolj za shranjevanje, zaščito, prevoz ali predstavitev izdelka. Zasnovane, proizvedene in regulirane so namreč kot celoviti pripomočki za dovajanje tekočine ali dajanje zdravila, ki omogočajo varno, sterilno in natančno dovajanje tekočin ali dajanje zdravil bolnikom. Kadar je intravenska vrečka ali brizga dobavljena predhodno napolnjena, je sestavni del samega zdravila ali medicinskega izdelka, tako da izdelek ne more opravljati svoje predvidene funkcije neodvisno od pripomočka. V tem okviru intravenska vrečka ali brizga ni sestavni del embalaže, ki se zavrže za dostop do njene vsebine, temveč funkcionalni del izdelka, danega na trg.

([4]) V skladu s členom 3(1), točka 5, „‚prodajna embalaža‘ pomeni embalažo, zasnovano tako, da predstavlja prodajno enoto, ki je sestavljena iz izdelkov in embalaže ter namenjena končnemu uporabniku na prodajnem mestu“.

2. **Opredelitev izdelovalca embalaže**

Pravne določbe:

V skladu s členom 3(1), točka 13, „‚izdelovalec' pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izdeluje embalažo ali pakirani izdelek, vendar:

(a) ob upoštevanju točke (b), kadar se za fizično ali pravno osebo embalaža ali pakirani izdelek oblikuje ali izdeluje pod njenim imenom ali znamko, ne glede na to, ali so na embalaži ali pakiranem izdelku vidne morebitne druge znamke, izdelovalec pomeni to fizično ali pravno osebo;

(b) kadar fizična ali pravna oseba, za katero se embalaža ali pakirani izdelek oblikuje ali izdeluje pod njenim imenom ali znamko, spada v opredelitev mikropodjetja iz Priporočila 2003/361/ES, kot velja 11. februarja 2025, in se fizična ali pravna oseba, ki embalažo dobavlja fizični ali pravni osebi, za katero se embalaža oblikuje ali izdeluje pod njenim imenom ali znamko, nahaja v isti državi članici, izdelovalec pomeni fizično ali pravno osebo, ki embalažo dobavlja;".

Razlaga Komisije:

Izdelovalec je fizična ali pravna oseba, ki izdeluje embalažo *ali* pakirani izdelek. Ni nujno, da je fizična ali pravna oseba tista, ki *fizično* proizvaja embalažo. Upoštevati je treba dva elementa: (1) merilo vloge pri zasnovi ali izdelavi embalaže in (2) merilo znamke ali znamčenja. Če ima embalaža ali pakirani izdelek določeno ime ali znamko, je mogoče domnevati, da je lastnik tega imena ali znamke „izdelovalec" v skladu s členom 3(1), točka 13(a), saj bo imel odločilno moč v pogodbenem razmerju s svojimi dobavitelji in bo zato lahko določal tudi značilnosti embalaže.

Besedilo opredelitve izdelovalca kaže, da je v dobavni verigi v smislu uredbe o embalaži in odpadni embalaži vedno le en izdelovalec.

V zvezi s prodajno embalažo (razen servisne embalaže ([5])) ali skupinsko embalažo ([6]) je izdelovalec običajno gospodarski subjekt, ki izvede končne faze obdelave (npr. rezanje, polnjenje, zatesnitev) embalaže, ki jo dobavijo predelovalci (tj. dobavitelji), in jo napolni s svojim izdelkom, da nato embalažo ali pakirani izdelek da na trg Unije (člen 3(1), točki 5 in 6). Povedano drugače, pri prodajni in skupinski embalaži je izdelovalec običajno polnilec, ki je pogosto tudi lastnik blagovne znamke izdelka.

Kar zadeva transportno embalažo ([7]), servisno embalažo (v njeni končni obliki) in embalažo za primarne izdelke ([8]), je izdelovalec običajno podjetje, ki izdeluje transportno ali servisno embalažo, razen če je taka embalaža jasno označena z imenom ali znamko uporabnika te embalaže (člen 3(1), točki 1(d) in 7). V tem primeru je izdelovalec uporabnik.

Pod pogoji, določenimi v členu 21, se lahko uvozniki in distributerji štejejo za izdelovalce za namene te uredbe. To se zgodi, kadar dajejo na trg embalažo pod svojim imenom ali znamko ali embalažo, ki je že bila dana na trg, spremenijo tako, da bi to lahko vplivalo na skladnost z ustreznimi zahtevami iz te uredbe.

([5]) V skladu s členom 3(1), točka 1(d), „predmet, ki je zasnovan in namenjen, da se napolni na prodajnem mestu za prodajo izdelka, imenovan tudi ‚servisna embalaža'".

([6]) V skladu s členom 3(1), točka 6, „‚skupinska embalaža' pomeni embalažo, ki je zasnovana tako, da na prodajnem mestu predstavlja skupino določenega števila prodajnih enot, ne glede na to, ali se ta skupina prodajnih enot kot taka prodaja končnemu uporabniku ali pa služi kot sredstvo za lažje polnjenje polic na prodajnem mestu ali za oblikovanje skladiščne ali distribucijske enote, in ki jo je mogoče ločiti od izdelka, ne da bi to vplivalo na njegove značilnosti".

([7]) V skladu s členom 3(1), točka 7, „‚transportna embalaža' pomeni embalažo, ki je zasnovana tako, da lajša ravnanje z eno ali več prodajnimi enotami ali skupino prodajnih enot in njihov prevoz, in je namenjena preprečevanju poškodb izdelka pri ravnanju in prevozu, ne vključuje pa zabojnikov za cestni, železniški, ladijski in letalski prevoz".

([8]) V skladu s členom 3(1), točka 4, „‚embalaža za primarne izdelke' pomeni predmet, ki je zasnovan in namenjen za uporabo kot embalaža za nepredelane izdelke iz primarne pridelave, kakor je opredeljena v Uredbi (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta".

V skladu s členom 15(1) „[i]zdelovalci dajo na trg samo embalažo, ki izpolnjuje zahteve iz ali na podlagi členov 5 do 12“. Postopek ugotavljanja skladnosti (člen 38) lahko izvede proizvajalec ali kdo drug v njegovem imenu (npr. laboratorij ali shema certificiranja) v skladu s členom 15(2). Izjavo EU o skladnosti (člen 39) mora pripraviti izdelovalec na podlagi informacij in dokumentacije, ki jih v skladu s členom 16(1) zagotovijo dobavitelji, ali pooblaščeni zastopnik, ki ga v skladu s členom 17 s pisnim pooblastilom imenuje izdelovalec. To pomeni, da je izdelovalec edini gospodarski subjekt, ki nosi pravno odgovornost za skladnost embalaže z zahtevami glede trajnostnosti in označevanja, ne glede na to, kdo je dejansko pripravil izjavo EU o skladnosti ali njene dele.

Če pa je podjetje, za katero se embalaža ali pakirani izdelek oblikuje ali izdeluje pod njegovim imenom ali znamko, mikropodjetje in se podjetje, ki dobavlja embalažo, nahaja v isti državi članici, je izdelovalec ta dobavitelj embalaže (člen 3(1), točka 13(b)). To velja ne glede na to, ali je tudi zadnjenavedeno podjetje mikropodjetje. Če je na primer izdelovalec embalažnega vsebnika mikropodjetje, izdelovalec pakiranega izdelka pa ne, se izvzetje ne uporablja. Če izdelovalec embalažnega vsebnika ni mikropodjetje, izdelovalec pakiranega izdelka pa je mikropodjetje, se izvzetje uporablja, za „izdelovalca“ za namene uredbe o embalaži in odpadni embalaži pa je treba šteti izdelovalca vsebnika.

V skladu s Priporočilom 2003/361/ES ([9]) je podjetje mikropodjetje, če zaposluje manj kot deset oseb in njegov letni promet ali letna bilančna vsota ne presega 2 milijonov EUR. Franšizojemalec se lahko šteje za mikropodjetje, če franšizodajalec nima neposredno ali posredno v lasti 25 % ali več njegovega kapitala ali glasovalnih pravic in ne izvaja nadzora ali odločilnega vpliva. V nasprotnem primeru je treba ustrezne pragove izračunati tako, da se dodajo ustrezni podatki franšizodajalca, kot se zahteva s členom 3(2) in (3) Priporočila 2003/361/ES.

Če embalaža nima trgovskega imena ali blagovne znamke, je lahko „izdelovalec“ bodisi dobavitelj (tj. oseba, ki dejansko izdeluje embalažo) bodisi oseba, ki daje pakirane izdelke na trg. Odločilno merilo je, kdo odda naročilo in odloča o specifikacijah zasnove zadevne embalaže.

Enak pristop, kot je pojasnjen zgoraj, velja tudi za embalažo za večkratno uporabo. Odločilno merilo je, kdo je fizična ali pravna oseba, pod imenom ali znamko katere je embalaža zasnovana ali izdelana. Vendar je koristno to dodatno pojasniti z umestitvijo v okvir sistemov za ponovno uporabo.

Kadar je embalaža zasnovana v skladu s posebnimi zahtevami izdelovalcev pakiranega izdelka in nosi njihovo znamko, so zadnjenavedeni (tj. uporabniki) „izdelovalci“ embalaže za večkratno uporabo. To bo veljalo zlasti za ponovno uporabo v okviru sistemov odprte zanke ([10]).

Če pa je podjetje, pod imenom in znamko katerega je embalaža za večkratno uporabo zasnovana in izdelana, mikropodjetje in se podjetje, ki izdeluje embalažo, nahaja v isti državi članici, je izdelovalec zadnjenavedeno podjetje. To velja ne glede na to, ali je tudi zadnjenavedeno podjetje mikropodjetje.

Kadar je embalaža za večkratno uporabo zasnovana v skladu s posebnimi zahtevami upravljavca sistema za ponovno uporabo in nosi njegovo znamko, je „izdelovalec“ upravljavec sistema za ponovno uporabo. To bo veljalo zlasti za ponovno uporabo v okviru sistemov zaprte zanke ([11]). Kadar embalaža za večkratno uporabo nima posebne znamke, je „izdelovalec“ izdelovalec embalaže, razen če je mogoče uporabnika (tj. upravljavca sistema za ponovno uporabo) opredeliti kot tistega, ki je naročil tako embalažo in njeno posebno zasnovo.

([9]) Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (notificirano pod dokumentarno C(2003) 1422) (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

([10]) V skladu s Prilogo VI, točka (c), „sistem odprte zanke“ pomeni sistem za ponovno uporabo, v okviru katerega embalaža za večkratno uporabo kroži med neopredeljenim številom udeležencev v sistemu, lastništvo embalaže pa se v postopku ponovne uporabe enkrat ali večkrat spremeni.

([11]) V skladu s Prilogo VI, točka (b), „sistem zaprte zanke“ pomeni sistem za ponovno uporabo, v okviru katerega upravljavec sistema ali sodelujoča skupina udeležencev v sistemu zagotavlja kroženje embalaže za večkratno uporabo brez spremembe njenega lastništva.

3. **Opredelitev proizvajalca embalaže**

Pravne določbe:

V uvodni izjavi 122 je navedeno, da je „[n]amen te uredbe […] jasno opredeliti enega proizvajalca na embalažno enoto, bodisi za prazno embalažo bodisi za embalažo, ki vsebuje izdelke. Proizvajalec bi moral biti praviloma gospodarski subjekt, ki kot proizvajalec, uvoznik ali distributer s sedežem v državi članici omogoči dostopnost pakiranih izdelkov iz ozemlja te države članice in na tem ozemlju. To vključuje vsako ponudbo za distribucijo, potrošnjo ali uporabo, ki bi lahko privedla do dejanske dobave. Če torej podjetje kupi pakirani izdelek iz druge države članice, ki ni država članica, v kateri ima sedež, ali iz tretje države in ta pakirani izdelek dobavlja v državi članici, v kateri ima sedež, bi bilo treba to podjetje šteti za proizvajalca, saj je prvo podjetje, ki je omogočilo dostopnost pakiranega izdelka na ozemlju te države članice. Kar zadeva spletne platforme, bi bilo treba začetno ponudbo izdelka obravnavati kot omogočanje dostopnosti v smislu opredelitve pojma ‚proizvajalec'. Da pa bi čim bolj zmanjšali vsakršno nepotrebno upravno breme za mala podjetja, ki polnijo transportno embalažo, embalažo za primarne izdelke ali servisno embalažo, bodisi kot embalažo za enkratno uporabo ali embalažo za večkratno uporabo, na prodajnem mestu, bi moral proizvajalec biti izdelovalec, distributer ali uvoznik take embalaže, ki prvič omogoča dostopnost embalaže z ozemlja zadevne države članice, saj je ta gospodarski subjekt v najboljšem položaju, da izpolni obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca."

V skladu z opredelitvijo iz člena 3(1), točka 15, „‚proizvajalec' pomeni vsakega proizvajalca, uvoznika ali distributerja, za katerega ne glede na način prodaje, vključno prek pogodb, sklenjenih na daljavo, velja eno od naslednjega:

(a) izdelovalec, uvoznik ali distributer ima sedež v državi članici in iz ozemlja te države članice ter na tem istem ozemlju prvič omogoči dostopnost transportne embalaže, servisne embalaže ali embalaže za primarne izdelke, bodisi kot embalažo za enkratno ali večkratno uporabo, ali

(b) izdelovalec, uvoznik ali distributer ima sedež v državi članici in iz ozemlja te države članice ter na tem istem ozemlju prvič omogoči dostopnost izdelkov, ki so pakirani v druge embalaže, ki niso navedene v točki (a), ali

(c) izdelovalec, uvoznik ali distributer ima sedež v državi članici ali tretji državi in na ozemlju druge države članice prvič omogoči dostopnost transportne embalaže, servisne embalaže ali embalaže za primarne izdelke, bodisi kot embalažo za enkratno ali večkratno uporabo, ali izdelkov, pakiranih v drugo embalažo, neposredno končnim uporabnikom, ali

(d) izdelovalec, uvoznik ali distributer ima sedež v državi članici ali tretji državi in na ozemlju druge države članice prvič omogoči dostopnost izdelkov, ki so pakirani v embalaže, ki niso navedene v točki (c), neposredno končnim uporabnikom, ali

(e) izdelovalec, uvoznik ali distributer ima sedež v državi članici in razpakira pakirane izdelke, ne da bi bil končni uporabnik, razen če je proizvajalec druga oseba, kakor je opredeljena v točki (a), (b), (c) ali (d);".

Razlaga Komisije:

Proizvajalci in izdelovalci so v uredbi o embalaži in odpadni embalaži opredeljeni za različne namene. Proizvajalec je odgovoren za plačilo stroškov zbiranja in predelave odpadne embalaže v zadevni državi članici (člen 45(1)). V ta namen se mora proizvajalec registrirati in poročati ustreznim nacionalnim organom, kot je določeno v členu 44, ter plačati pristojbino za razširjeno odgovornost proizvajalca v državi članici, v kateri se pričakuje, da bo embalaža postala odpadek. Če se pristojbine plačajo v eni državi članici in nato distributer prvič omogoči dostopnost embalaže na ozemlju druge države članice, je treba pristojbine povrniti. Izdelovalec pa mora zagotoviti, da je embalaža skladna z zahtevami glede trajnostnosti in označevanja iz členov 5 do 12, kot je določeno v členu 15(1), preden se prvič omogoči njena dostopnost na trgu Unije. V celotni EU je samo en izdelovalec (glej oddelek 3 zgoraj).

Pregled različnih vlog izdelovalcev in proizvajalcev v uredbi o embalaži in odpadni embalaži

	Izdelovalec	Proizvajalec
Opredelitev	Izdelovalci embalaže ali pakiranega izdelka. Glede na zgoraj navedeno to ni oseba, ki izdeluje embalažo, temveč oseba, ki „odda naročilo in odloča o specifikacijah zasnove embalaže“. Izvzetje za lastnike blagovnih znamk, kadar so mikropodjetja, in se oseba, ki dobavlja embalažo, nahaja v isti državi članici.	Vsak izdelovalec, uvoznik ali distributer, ki prvič omogoči dostopnost embalaže ali pakiranih izdelkov v državi članici, v kateri je prisoten, ali neposredno končnim uporabnikom v drugi državi članici.
Količina	En gospodarski subjekt na ravni EU.	Gospodarski subjekt, ki prvič omogoči dostopnost embalaže na trgu na ozemlju države članice, v kateri se pričakuje, da bo embalaža postala odpadek.
Funkcija	Zagotavlja skladnost embalaže z zahtevami glede trajnostnosti in označevanja.	Financira ravnanje z odpadki v državi članici, v kateri se pričakuje, da bo embalaža postala odpadek.

„Proizvajalec“ je upravičeno podjetje v distribucijski in dobavni verigi, ki je odgovorno za izpolnjevanje obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca v državi članici (člen 45).

Uredba o embalaži in odpadni embalaži si prizadeva jasno opredeliti enega proizvajalca na posamezno embalažo, ne glede na to, ali gre za prazno embalažo, kot sta transportna in servisna embalaža, ali za primere, ko se omogoči dostopnost embalaže na trgu, ki vsebuje izdelke, kar velja za prodajno in skupinsko embalažo.

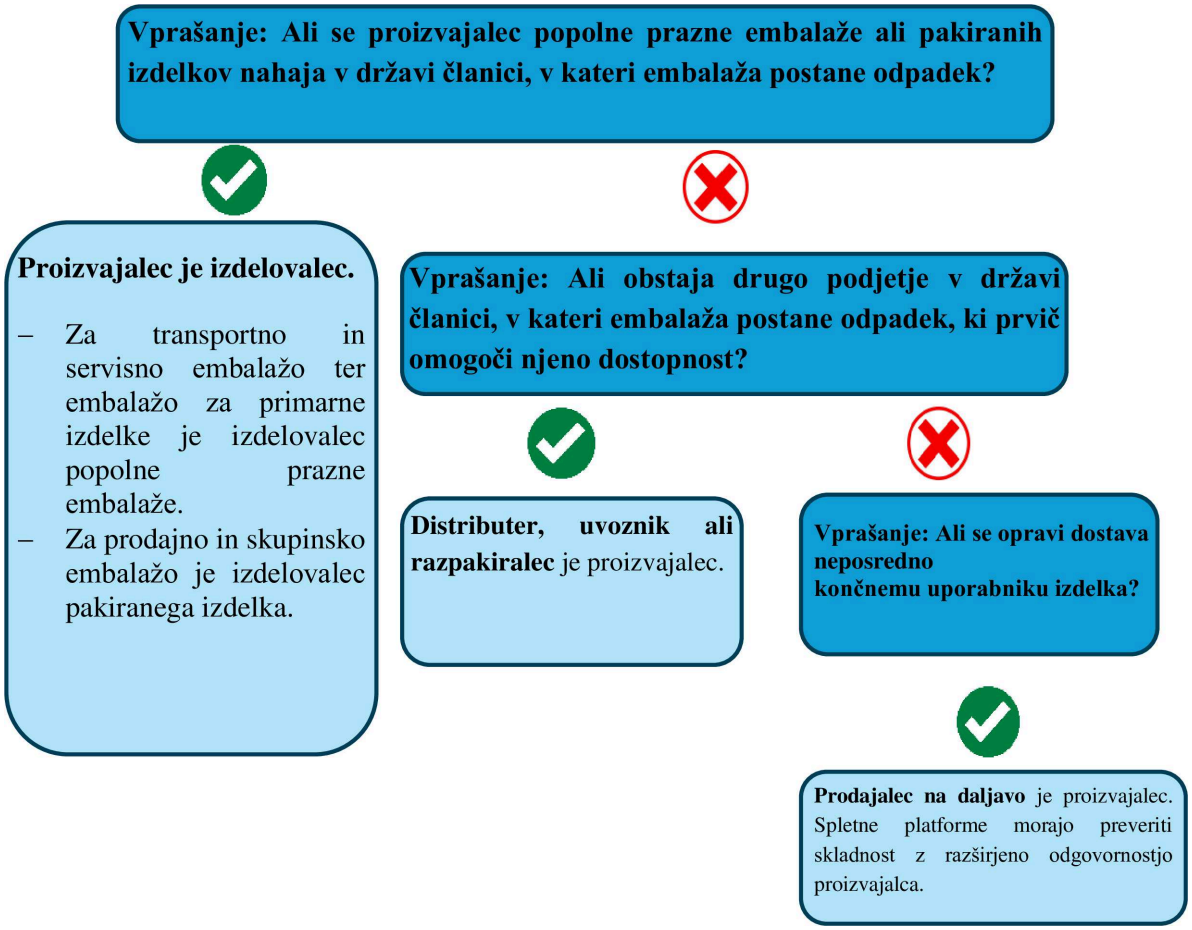
Za določitev, v kateri državi članici veljajo obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca, je treba preveriti, kje je prvič omogočena dostopnost embalaže na ozemlju države članice. V praksi je to običajno tam, kjer se embalaža napolni.

Z opredelitvijo proizvajalca naj bi se določil gospodarski subjekt, ki je odgovoren za obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca, ne glede na to, ali gre za izdelovalca, uvoznika ali distributerja, v državi članici, v kateri je pakirani izdelek dan na voljo za porabo in za katerega se pričakuje, da bo postal odpadek. Zato izdelovalec in proizvajalec nista vedno isti gospodarski subjekt, kdo je proizvajalec embalaže, pa je odvisno od (1) vrste embalaže, katere dostopnost se omogoči na trgu, (2) tega, ali je v isti državi članici, kot je bila izdelana, in (3) tega, ali se pakirani izdelek prodaja končnemu uporabniku ali se nadalje distribuira.

Če se embalaža ali pakirani izdelki izvažajo iz EU, kjer se pričakuje, da bodo postali odpadki, se obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca v skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži za proizvajalca ne bodo več uporabljale.

Embalaža je pogosto del dolge dobavne in distribucijske verige, v kateri se večkrat omogoči njena dostopnost. Ne glede na to, ali se omogoči nadaljnja dostopnost embalaže v isti državi članici, in ne glede na velikost gospodarskega subjekta, je proizvajalec gospodarski subjekt, ki prvič omogoči dostopnost embalaže v državi članici. Omogočanje dostopnosti na trgu vključuje vsako ponudbo za distribucijo, porabo ali uporabo, ki bi lahko privedla do dejanske dobave embalaže ali pakiranih izdelkov. V primeru spletne prodaje se ponudba izdelka neposredno končnemu uporabniku šteje za omogočanje dostopnosti na trgu v državi članici končnega uporabnika.

V nadaljevanju je diagram, ki prikazuje, kako je mogoče določiti proizvajalca v EU.

Za določitev proizvajalcev transportne embalaže je treba upoštevati opredelitev proizvajalca in naslednje dejavnike:

(1) ali je izdelek pripravljen opravljati funkcijo embalaže? Transportna embalaža je pogosto sestavljena iz več sestavnih delov ali pomožnih elementov, ki sami po sebi ne opravljajo funkcije embalaže. Če je torej embalaža pripravljena opravljati funkcijo embalaže šele po tem, ko so dodani drugi sestavni deli, je sestavljavec izdelovalec in prvi potencialni proizvajalec;

(2) kdo je izdelovalec transportne embalaže? V nasprotju s prodajno in skupinsko embalažo je treba proizvajalca transportne embalaže določiti za prazno embalažo, saj je pogosto prav prazna embalaža tista, za katero se prvič omogoči dostopnost na trgu. Če pa ima transportna embalaža ime ali znamko, je proizvajalec običajno polnilec embalaže. Če transportna embalaža ni enoznačno določljiva, je proizvajalec običajno dejanski izdelovalec embalaže (za več podrobnosti glej točko 3 glede opredelitve izdelovalca);

(3) v kateri državi članici in komu se omogoči dostopnost embalaže? Če se dostopnost transportne embalaže prvič omogoči v državi članici, ki ni država članica, v kateri ima izdelovalec embalaže sedež, bo izdelovalec embalaže proizvajalec le, če je prejemnik končni uporabnik pakiranega izdelka. V nasprotnem primeru bo proizvajalec prejemnik.

Za ponazoritev: podjetje A v državi članici proizvaja velike kartonske škatle brez imena ali znamke. Podjetje A prodaja prazne kartonske škatle podjetju B v isti državi članici. Pri tej transakciji je proizvajalec podjetje A. Če pa ima kartonska škatla ime ali znamko podjetja B, postane proizvajalec v tej državi članici podjetje B. Če pa podjetje B napolnjene kartonske škatle proda podjetju C v drugi državi članici, je proizvajalec podjetje C v drugi državi članici. Nazadnje, če se kartonske škatle izvozijo v tretjo državo, v nobeni državi članici ne bo proizvajalca, saj se ne pričakuje, da bodo škatle postale odpadek v EU.

Kar zadeva proizvajalce prodajne embalaže, je proizvajalec gospodarski subjekt, ki napolni embalažo in prvič omogoči njeno dostopnost na ozemlju države članice. Za ponazoritev: podjetje D napolni sadje v vsebnik in pakirano sadje proda supermarketu v isti državi članici. V tem primeru se bo podjetje D štelo za proizvajalca v tej državi članici, saj prvič omogoči dostopnost embalaže in se pričakuje, da bo embalaža tam postala odpadek. Če pa podjetje D proda pakirano sadje supermarketu v drugi državi članici, bo proizvajalec supermarket v tej drugi državi članici, saj bo prvič omogočil dostopnost pakiranega sadja na trgu v tej drugi državi članici, v kateri bo embalaža postala odpadek.

V primeru, opisanem v členu 3(1), točka 15(d), je proizvajalec opredeljen kot izdelovalec, uvoznik ali distributer, ki prvič omogoči neposredno dostopnost pakiranih izdelkov končnim uporabnikom na ozemlju druge države članice. V skladu s členom 3(1), točka 23, je „končni uporabnik“ fizična ali pravna oseba s prebivališčem ali sedežem v EU, ki ji je bil omogočen dostop do izdelka kot potrošniku ali poklicnemu končnemu uporabniku in ki ne omogoča nadaljnje dostopnosti zadevnega izdelka na trgu v obliki, v kateri ji je bil dobavljen. Za dodatno ponazoritev na podlagi zgornjega primera, če ima podjetje D spletno trgovino, v kateri prodaja pakirano sadje končnemu uporabniku sadja v drugi državi članici, bo podjetje D proizvajalec in mora izpolnjevati obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca v drugi državi članici.

Odločilni dejavnik bo torej, ali poklicni končni uporabnik uporablja izdelek v svoji proizvodnji in s tem ne omogoča nadaljnje dostopnosti izdelka v obliki, v kateri je bil dobavljen. Logistična podjetja, ki prejmejo uvoženo pakirano blago iz tretjih držav in izvajajo dejavnosti ravnanja z njim, kot sta razpakiranje ali prepakiranje v manjše količine, preden pošljejo pakirani izdelek, se ne štejejo za končne uporabnike. Če je izdelek prepakiran, so ta podjetja proizvajalci transportne embalaže, čeprav nimajo lastništva nad pakiranimi izdelki.

4. **Opredelitev uvoznika in statusa „podružnice“**

Pravna določba:

V členu 3(1), točka 17, je opredeljen pojem „uvoznik“, ki pomeni „vsako fizično ali pravno osebo s sedežem v Uniji, ki embalažo iz tretje države daje na trg“.

Razlaga Komisije:

Opredelitev uvoznika temelji na opredelitvi pojma „uvoznik“ iz člena 3, točka 9, Uredbe (EU) 2019/1020 ([12]) in bi jo bilo treba razlagati v skladu s splošnimi razlagalnimi smernicami iz Modrega vodnika ([13]). Iz navedene opredelitve izhaja, da morata biti izpolnjena dva kumulativna pogoja: (a) sedež v EU in (b) dajanje na trg embalaže ali pakiranih izdelkov s poreklom zunaj EU.

Pojem „sedež“ je treba razlagati tako, da ima subjekt registrirani naslov v državi članici, da se zagotovita pristojnost za izvrševanje in nadzor trga ter jamstvo, da v Uniji obstaja odgovorna oseba za skladnost, sledljivost in korektivne ukrepe.

V večini primerov podružnica ni ločen pravni subjekt in ker deluje le pod identiteto matične družbe, sama ne prevzema pravic ali obveznosti. Pogodbe, ki jih sklene podružnica, so zato pravno zavezujoče za matično družbo.

([12]) Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1).

([13]) Obvestilo Komisije – „Modri vodnik“ za izvajanje predpisov EU o proizvodih 2022 (UL C 247, 29.6.2022, str. 1).

V skladu z davčno zakonodajo EU in nacionalno davčno zakonodajo se podružnica običajno obravnava kot stalna poslovna enota ([14]) za davčne namene. Vendar pa davčne obveznosti in davčna registracija ne podeljujejo ločene pravne osebnosti in ne spreminjajo statusa podružnic glede regulativne skladnosti. Več sodb Sodišča Evropske unije ([15]) potrjuje, da stalna poslovna enota ni enakovredna ustanovitvi družbe.

Ker podružnica nima ločene pravne osebnosti, ne more izpolnjevati pogojev za uvoznika v skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži. Zahteva glede „sedeža" se nanaša na fizično ali pravno osebo, ustanovljeno v EU, ne zgolj na podružnico. Podružnica lahko postane ločen pravni subjekt (tj. hčerinska družba), ko je ustanovljena v skladu s pravom države članice, ima lastno pravno osebnost, pravice in obveznosti ter lahko samostojno razpolaga s premoženjem, toži in je tožena.

Zato mora proizvajalec zunaj EU, ki ima v EU le podružnico, ustanoviti hčerinsko družbo v EU ali imenovati pooblaščenega zastopnika, kot je opredeljen v členu 3(1), točka 19, če to zahteva država članica, na ozemlju katere prvič omogoči dostopnost embalaže ali pakiranih izdelkov.

Enako sklepanje velja za vprašanje, ali je lahko podružnica fizične ali pravne osebe, ki ni iz EU, „distributer", kot je opredeljen v členu 3(1), točka 18.

Obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca, določene v uredbi o embalaži in odpadni embalaži, se uporabljajo za „proizvajalce" (izdelovalce, uvoznike ali distributerje), ki prvič omogočijo dostopnost embalaže ali pakiranih izdelkov na ozemlju države članice (glej točko 4 tega dokumenta). Uredba obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca ne razširja izrecno na subjekte, ki so zgolj registrirani za namene DDV ali imajo stalno poslovno enoto brez pravne osebnosti. Trditev, da je zgolj registracija za namene DDV enaka „sedežu" za namene obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca, bi bila v nasprotju s harmonizirano opredelitvijo uvoznika iz člena 3(1), točka 17. Države članice ne morejo naložiti dodatnih zahtev, ki bi ogrozile harmonizacijo pojma proizvajalca in uvoznika v skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži.

5. **Uveljavljanje omejitev glede PFAS v embalaži, namenjeni za stik z živili, in izčrpanje zalog**

Pravne določbe:

V členu 3(1), točka 13, je opredeljen pojem „izdelovalec", ki pomeni „fizično ali pravno osebo", za katero se „embalaža ali pakirani izdelek oblikuje ali izdeluje pod njenim imenom ali znamko, ne glede na to, ali so na embalaži ali pakiranem izdelku vidne morebitne druge znamke […]".

V členu 3(1), točka 10, je pojem „dajanje na trg" opredeljen kot „prvo omogočanje dostopnosti embalaže, bodisi prazne ali z izdelkom, na trgu Unije". V členu 3(1), točka 11, je opredeljen pojem „omogočanje dostopnosti na ozemlju države članice", ki pomeni „vsako dobavo embalaže, bodisi prazne ali z izdelkom, za distribucijo, porabo ali uporabo […], bodisi proti plačilu bodisi brezplačno".

V členu 5(5) je navedeno: „Od 12. avgusta 2026 se embalaža, namenjena za stik z živili, ne da na trg, če vsebuje per- in polifluoroalkilne snovi (PFAS) v koncentraciji, ki je enaka ali višja od naslednjih mejnih vrednosti, kolikor dajanje embalaže, ki vsebuje tako koncentracijo PFAS, na trg ni prepovedano na podlagi drugega pravnega akta Unije:

(a) 25 ppb za vse PFAS, ki se izmerijo s ciljno usmerjeno analizo PFAS (polimerni PFAS so izključeni iz količinske opredelitve);

(b) 250 ppb za vsoto PFAS, ki se izmeri kot vsota ciljno usmerjene analize PFAS, kadar je ustrezno, s predhodno razgradnjo vhodnih materialov (polimerni PFAS so izključeni iz količinske opredelitve), in

([14]) V skladu s členom 5 vzorčne davčne konvencije OECD „stalna poslovna enota" pomeni stalno mesto poslovanja, prek katerega se v celoti ali delno opravlja dejavnost podjetja. Vključuje zlasti: (a) sedež uprave, (b) podružnico, (c) in pisarno (…).

([15]) Sodba z dne 7. aprila 2022, Berlin Chemie, C-333/20, EU:C:2022:291; sodba z dne 13. junija 2024, Adient, C-533/22, EU:C:2024:501.

(c) 50 ppm za PFAS (vključno s polimernimi PFAS); če skupni fluor presega 50 mg/kg, izdelovalec, uvoznik ali nadaljnji uporabnik, kakor je opredeljen v členu 3, točka 9, 11 oziroma 13, Uredbe (ES) št. 1907/2006, izdelovalcu ali uvozniku, kakor je opredeljen v členu 3(1), točka 13 oziroma 17, te uredbe, na zahtevo predloži dokazilo o količini fluora, izmerjenega kot vsebnost snovi, ki so ali niso PFAS, da pripravijo tehnično dokumentacijo iz Priloge VII k tej uredbi.“

Razlaga Komisije:

Embalaža, namenjena za stik z živili, je embalaža, ki je namenjena stiku z živili ali je že v stiku z živili in je bila temu namenjena, v skladu s področjem uporabe zakonodaje EU o živilih.

Organi za nadzor iz uredbe o embalaži in odpadni embalaži, ki temeljijo na Uredbi (EU) 2019/1020 o nadzoru trga, so pristojni za preverjanje skladnosti z mejnimi vrednostmi PFAS.

Obstaja več protokolov in metodologij za preizkušanje prisotnosti PFAS v različnih matrikah, vendar na ravni EU ni harmonizirane metodologije za PFAS v embalaži, namenjeni za stik z živili. V tem okviru se za uveljavljanje mejnih vrednosti PFAS od datuma začetka njihove uporabe, tj. 12. avgusta 2026, priporoča naslednji postopni pristop, ki temelji na najsodobnejših analitskih zmogljivostih in metaanalizi preizkušanja PFAS v ustreznih matrikah:

(1) količinska opredelitev skupnega fluora (prvi korak): če je skupni fluor pod 50 mg/kg ([16]), bi se vzorec lahko štel za skladnega;

(2) če je skupni fluor nad 50 mg/kg, se lahko v drugem koraku za potrditev, ali je fluor organski (PFAS) ali anorganski, uporabijo metode, kot je piroliza-plinska kromatografija/masna spektrometrija. Če je organski fluor pod 50 mg/kg, bi se vzorec lahko štel za skladnega;

(3) neposredna analiza skupnih oksidirajočih predhodnih sestavin je priporočena za preverjanje skladnosti z mejno koncentracijo 25 µg/kg ([17]) in 250 µg/kg v tretjem koraku.

Na podlagi dokazov, ki jih ima Komisija trenutno na voljo, so vsi vzorci, ki so skladni s preizkusom (1), skladni tudi s preizkusoma (2) in (3).

To ne posega v uporabo Uredbe (EU) 2017/625 za nadzore, ki se izvajajo za preverjanje skladnosti s pravili o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili, vključno s pravili iz člena 5(5) uredbe o embalaži in odpadni embalaži.

Kar zadeva embalažo, ki vsebuje PFAS in je bila proizvedena pred 12. avgustom 2026, uredba o embalaži in odpadni embalaži ne predvideva prehodnega obdobja za izčrpanje zalog. Zato mora embalaža, ki je namenjena za stik z živili in dana na trg po 12. avgustu 2026, izpolnjevati mejne vrednosti za PFAS iz te uredbe, medtem ko lahko embalaža, dana na trg pred 12. avgustom 2026, ostane na trgu in je ni treba umakniti. Ni izjem glede embalaže, ki vsebuje reciklirani material.

Na splošno se prodajna in skupinska embalaža, namenjeni za stik z živili, dajeta na trg, ko sta napolnjeni, če lahko končni postopki, kot so postopki zatesnitve, vplivajo na skladnost embalaže, transportna in servisna embalaža pa se dajeta na trg prazni.

V skladu z Modrim vodnikom za izvajanje predpisov EU o proizvodih ([18]) do dajanja na trg pride, kadar obstaja ponudba ali pogodba med strankama za „prenos lastništva, posesti ali katere koli druge lastninske pravice“. Prenos po končani fazi proizvodnje izdelka je lahko „plačljiv ali brezplačen“. Zato bi lahko izdelovalec prazno ali napolnjeno embalažo, namenjeno za stik z živili, dal na trg že zgolj s prenosom zakonite posesti. Za uvoženo embalažo ali pakirane izdelke je ustrezni časovni žig „sprostitev v prosti promet“ ob koncu carinskega postopka.

([16]) mg/kg = ppm.
([17]) µg/kg = ppb.
([18]) Obvestilo Komisije „Modri vodnik“ za izvajanje predpisov EU o proizvodih 2022 (UL C 247, 29.6.2022, str. 1).

6. **Datum začetka uporabe zahteve za zagotovitev, da je embalažo mogoče reciklirati**

Pravne določbe:

Člen 6(1): „Vso embalažo, dano na trg, mora biti mogoče reciklirati.“

Člen 6(2): „Za embalažo šteje, da jo je mogoče reciklirati, če izpolnjuje naslednje pogoje:

(a) zasnovana je za recikliranje materiala, ki omogoča uporabo pridobljenih sekundarnih surovin, katerih kakovost je v primerjavi s prvotnim materialom zadostna, da se lahko uporabijo kot nadomestek za primarne surovine v skladu z odstavkom 4, in

(b) ko postane odpadek, se jo lahko ločeno zbira v skladu s členom 48(1) in (5), s sortiranjem vključi v specifične tokove odpadkov, ne da bi to vplivalo na možnost recikliranja odpadkov iz drugih tokov, in reciklira v velikem obsegu na podlagi metodologije, določene v skladu z odstavkom 5.

Za embalažo, ki je skladna z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi odstavka 4, se šteje, da izpolnjuje pogoj iz točke (a) prvega pododstavka tega odstavka.

Za embalažo, ki je skladna z delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi odstavka 4, in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi odstavka 5, se šteje, da izpolnjuje pogoja iz prvega pododstavka tega odstavka.

Točka (a) prvega pododstavka tega odstavka se uporablja od 1. januarja 2030 ali 24 mesecev od datuma začetka veljavnosti delegiranih aktov, sprejetih na podlagi prvega pododstavka odstavka 4, pri čemer se upošteva poznejši datum.

Točka (b) prvega pododstavka tega odstavka se uporablja od 1. januarja 2035 ali, v zvezi z zahtevo glede recikliranja v velikem obsegu, od 1. januarja 2035 ali pet let od datuma začetka veljavnosti izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi odstavka 5, pri čemer se upošteva poznejši datum.“

Razlaga Komisije:

S členom 6(1) se zahteva, da je vso embalažo, dano na trg, mogoče reciklirati, ne da bi bil določen poseben rok za uporabo te določbe, kar pomeni, da se uporablja od 12. avgusta 2026.

Člen 6(2), točka (a), „se uporablja od 1. januarja 2030 ali 24 mesecev od datuma začetka veljavnosti delegiranih aktov, sprejetih na podlagi prvega pododstavka odstavka 4, pri čemer se upošteva poznejši datum“. V skladu s členom 6(4) bi morala Komisija ta delegirani akt, ki bo v celoti harmoniziral zahteve glede zasnove za recikliranje in s tem povezano metodologijo ocenjevanja, sprejeti do 1. januarja 2028.

Člen 6(1) je podoben bistveni zahtevi iz Priloge II, točka 3(a), k Direktivi 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži (v nadaljnjem besedilu: direktiva o embalaži in odpadni embalaži), ki se nanaša na embalažo, ki jo je mogoče predelati z recikliranjem materiala, vendar ni enak. Na primer, čeprav je direktiva o embalaži in odpadni embalaži vsebovala „bistvene zahteve“ glede sestave in zasnove embalaže, ni uvedla obveznosti enotne tehnične dokumentacije, povezane s harmoniziranimi merili za možnost recikliranja. Poleg tega je bilo besedilo bistvene zahteve glede „embalaže, ki jo je mogoče predelati z recikliranjem materiala“ (Priloga II, točka 3(a), k direktivi o embalaži in odpadni embalaži) nejasno in ga je bilo težko pravno izvrševati. Zato bi bilo treba razumeti, da morajo izdelovalci do datuma začetka uporabe člena 6(2), točka (a), uredbe o embalaži in odpadni embalaži glede zahtev za zasnovo za recikliranje izpolnjevati le zahtevo v skladu z direktivo o embalaži in odpadni embalaži ter povezanimi harmoniziranimi standardi (npr. EN 13430:2004 – Zahteve za embalažo, primerno za predelavo s snovnim recikliranjem ([19])).

([19]) Sporočilo Komisije v okviru izvajanja Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL C 44, 19.2.2005, str. 23).

Od sprejetja delegiranega akta v skladu s členom 6(4) dalje bodo imeli izdelovalci 24 mesecev časa, da izpolnijo zahteve glede zasnove za recikliranje in zagotovijo, da se na trg daje le embalaža, ki jo je mogoče reciklirati v smislu uredbe o embalaži in odpadni embalaži. Če bi ta delegirani akt začel veljati po 1. januarju 2028, se zahteve uporabljajo 24 mesecev od tega datuma.

Izdelovalcem do začetka veljavnosti delegiranih aktov v skladu s členom 6(4) uredbe o embalaži in odpadni embalaži ni treba izvajati postopka ugotavljanja skladnosti v skladu s členom 38 in Prilogo VII k navedeni uredbi za možnost recikliranja.

7. **Izvzetja iz ciljev glede vsebnosti recikliranih materialov**

Pravne določbe:

Uvodna izjava 50: „Materiali, namenjeni za stik z živili, ki vsebujejo reciklirano plastiko, morajo izpolnjevati zahteve iz Uredbe Komisije (EU) 2022/1616, ki vključuje zahteve glede tehnologij recikliranja. Za plastično embalažo, z izjemo kadar je izdelana iz polietilen tereftalata (PET), je primerno dovolj zgodaj pred datumom začetka uporabe povezanih zahtev glede vsebnosti recikliranih materialov ponovno oceniti dostopnost ustreznih tehnologij recikliranja take plastične embalaže. Ta ocena bi morala zajemati tudi stanje odobritve na podlagi ustreznih pravil Unije in namestitvijo take tehnologije v praksi. Na podlagi te ocene bo morda treba določiti odstopanja od zahtev glede vsebnosti recikliranih materialov za konkretno kontaktno plastično embalažo ali pa spremeniti seznam izjem iz te uredbe. Zato bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 PDEU.“

Člen 7(5) določa: „Odstavka 1 in 2 se ne uporabljata za:

(a) plastično embalažo, namenjeno za stik z živili, če količina vsebnosti recikliranih materialov ogroža zdravje ljudi in povzroči neskladnost pakiranih izdelkov z Uredbo (ES) št. 1935/2004;

(b) kateri koli plastični del, ki predstavlja manj kot 5 % skupne mase celotne embalažne enote.“

Člen 7(12): „Komisija do 1. januarja 2028 oceni potrebo po odstopanjih od zahtev glede minimalnega deleža recikliranega materiala iz odstavka 1, točki (b) in (d), v zvezi z določeno plastično embalažo ali potrebo po reviziji seznama izjem iz odstavka 4 v zvezi z določeno plastično embalažo.

Na podlagi ocene iz prvega pododstavka tega odstavka se, kadar ustrezne tehnologije recikliranja za recikliranje plastične embalaže niso odobrene na podlagi zadevnih pravil Unije ali niso dovolj dostopne v praksi, ob upoštevanju vseh varnostnih zahtev, zlasti glede kontaktne plastične embalaže, vključno z embalažo za živila, na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 64 za spremembo te uredbe, da bi:

(a) določila odstopanja od področja uporabe, časovnega razporeda ali ravni minimalnih deležev, določenih v odstavku 1, točki (b) in (d), tega člena, v zvezi z določeno plastično embalažo in

(b) po potrebi spremenila seznam izjem iz odstavka 4 tega člena.“

Razlaga Komisije:

Člen 7(5) določa posebna izvzetja iz obveznosti glede vsebnosti recikliranih materialov. Izvzetje iz člena 7(5), točka (a), se nanaša na plastično embalažo, namenjeno za stik z živili, če količina vsebnosti recikliranih materialov ogroža zdravje ljudi in povzroči neskladnost pakiranih izdelkov z Uredbo (ES) št. 1935/2004 ([20]). Izvzetje iz člena 7(5), točka (b), se nanaša na plastične dele, ki predstavljajo manj kot 5 % skupne mase embalažne enote. Pojem „plastični deli“ bi bilo treba razlagati v skladu z opredelitvijo kompozitne embalaže iz člena 3(1), točka 24, uredbe o embalaži in odpadni embalaži.

Obe izvzetji se uporabljata neposredno, zato ju Komisiji ali pristojnim nacionalnim organom ni treba posebej odobriti. Za uporabo izvzetij mora izdelovalec skladnost z zahtevami za izvzetja utemeljiti v tehnični dokumentaciji s predložitvijo dokumentiranih dokazov (npr. o neobstoju odobrenih tehnologij recikliranja).

([20]) UL L 338, 13.11.2004, str. 4.

Za upravičenost do izvzetja iz člena 7(5), točka (a), mora biti v tehnični dokumentaciji za vsak plastični del, ki predstavlja 5 % ali več skupne mase embalažne enote, naveden uporabljen polimer. V njej mora biti potrjeno, da ob upoštevanju predvidene uporabe embalaže in cilja:

— „Priloga I k Uredbi (EU) 2022/1616 ne navaja primerne tehnologije recikliranja za ta polimer“ in

— „v industrijskem obsegu ni na voljo tehnologija recikliranja za izdelavo tega polimera v skladu s postopki, opisanimi v členu 4(3) navedene uredbe“.

Komisija bo do 1. januarja 2028 ocenila potrebo po odobritvi nadaljnjih izvzetij iz obveznosti glede vsebnosti recikliranih materialov za plastično embalažo ali spremembi obstoječih izvzetij iz člena 7(4) uredbe o embalaži in odpadni embalaži.

8. **Prožnost za države članice, da predpišejo uporabo embalaže, primerne za kompostiranje, in domneva o skladnosti**

Pravne določbe:

Uvodna izjava 53: „Tok bioloških odpadkov je pogosto onesnažen s konvencionalno plastiko, tokovi recikliranja materiala pa so pogosto onesnaženi s plastiko, primerno za kompostiranje. Ta navzkrižna kontaminacija povzroča izgubo virov in nižjo kakovost sekundarnih surovin ter bi jo bilo treba preprečiti pri viru. Glede na to, bi morale države članice določiti ustrezno ravnanje z odpadki na svojem ozemlju za embalažo, primerno za kompostiranje. Ker so potrošniki vse bolj zmedeni glede ustreznega načina zavrženja plastične embalaže, primerne za kompostiranje, je upravičeno in potrebno določiti jasna skupna pravila o uporabi plastične embalaže, primerne za kompostiranje, ki bi bila obvezna le, kadar njena uporaba prinaša očitne koristi za okolje ali zdravje ljudi. To zlasti velja, če uporaba embalaže, primerne za kompostiranje, pripomore k zbiranju ali zavrženju bioloških odpadkov, na primer pri izdelkih, kot so čajne vrečke, pri katerih je ločevanje vsebine in embalaže še posebno zapleteno.“

Uvodna izjava 54: „Za omejene namene uporabe embalaže iz biološko razgradljivih plastičnih polimerov je mogoče dokazati okoljsko korist uporabe embalaže, primerne za kompostiranje, ki vstopa v obrate za kompostiranje, vključno z obrati za anaerobno razgradnjo pod nadzorovanimi pogoji. Poleg tega, če država članica uporablja določbo iz člena 22(1), drugi pododstavek, Direktive 2008/98/ES in če so v tej državi članici na voljo ustrezni sistemi zbiranja odpadkov in infrastruktura za obdelavo odpadkov, bi morala ta država članica imeti prožnost pri odločanju, ali dovoli, da se na njenem ozemlju prvič omogoči dostopnost embalaže, primerne za kompostiranje, za enote enojne porcije kavnega ali čajnega sistema ali sistema za drugo pijačo, ki so sestavljene iz drugega embalažnega materiala kot kovine, ter zelo lahke plastične nosilne vrečke in lahke plastične nosilne vrečke ter da se na njenem ozemlju prvič omogoči dostopnost druge embalaže, za katero je pred dnevom začetka uporabe te uredbe veljala zahteva, da mora biti primerna za kompostiranje. Za preprečitev zmedenosti potrošnikov glede pravilnega načina zavrženja in ob upoštevanju okoljske koristi krožnosti ogljika bi bilo treba reciklirati material vse druge embalaže, taka embalaža pa bi morala biti zasnovana tako, da ne vpliva na možnost recikliranja drugih tokov odpadkov.“

Uvodna izjava 56: „Kot je opisano v okviru politike EU za plastiko na biološki osnovi, biološko razgradljivo plastiko in plastiko, primerno za kompostiranje, določenem v sporočilu Komisije z dne 30. novembra 2022, skladnost s standardi za industrijsko kompostiranje ne pomeni razgradnje pri hišnem kompostiranju. Pri industrijskem kompostiranju so zahtevani pogoji visoke temperature in visoke stopnje vlažnosti. Pri hišnem kompostiranju, ki ga izvajajo posamezniki, tudi v skupnostih, so dejanske razmere zelo odvisne od lokalnih podnebnih razmer in potrošniških praks. Zato obstaja tveganje, da bo biorazgradnja pri hišnem kompostiranju počasnejša kot pri industrijskem kompostiranju ali da ne bo dokončana. Zlasti bi bilo treba o hišnem kompostiranju za plastično embalažo razmisliti le za posebne namene in v okviru posebnih lokalnih razmer pod nadzorom ustreznih organov.“

Člen 9(2): „Z odstopanjem od člena 6(1) lahko države članice, kadar dovolijo, da se odpadki s podobnimi lastnostmi biološke razgradljivosti in primernosti za kompostiranje kot biološki odpadki na podlagi člena 22(1)

Direktive 2008/98/ES, zbirajo skupaj z biološkimi odpadki ter kadar so na voljo ustrezni sistemi zbiranja odpadkov in infrastruktura za obdelavo odpadkov, ki zagotavljajo, da embalaža, primerna za kompostiranje, vstopa v tok ravnanja z biološkimi odpadki, zahtevajo, da se dostopnost v nadaljevanju navedene embalaže na ozemlju prvič omogoči le, če je embalaža primerna za kompostiranje:

(a) embalaža iz člena 3, točka 1(g), iz materiala, ki ni kovina, zelo lahke plastične nosilne vrečke in lahke plastične nosilne vrečke;

(b) embalaža, ki ni embalaža iz točke (a) tega odstavka in za katero so države članice že pred datumom uporabe te uredbe zahtevale, da mora biti primerna za kompostiranje.“

Razlaga Komisije:

Države članice lahko do 12. avgusta 2026 odločijo, ali mora biti embalaža, ki ni zajeta v oblikah embalaže iz člena 9(1) in (2), točka (a), na njihovem ozemlju primerna za kompostiranje. Države članice lahko določijo le, da so take dodatne oblike embalaže, primerne za kompostiranje, primerne za kompostiranje v industrijsko nadzorovanih pogojih. Države članice bi morale gospodarske subjekte, širšo javnost in Evropsko komisijo jasno obvestiti o vseh nacionalnih pravilih, ki določajo obvezno primernost za kompostiranje dodatnih embalažnih predmetov, da bi preprečile morebitno zmedo. Državam članicam se priporoča, da pripravijo izrecne sezname takih predmetov in jih objavijo, da bodo gospodarski subjekti lahko izpolnjevali s tem povezane zahteve glede označevanja in primernosti za kompostiranje.

Čeprav Uredba omogoča hišno kompostiranje za omejeno število plastičnih embalažnih predmetov iz člena 9(1), kar odraža primere, ko države članice izvajajo hišno kompostiranje kot eno od možnosti ravnanja z biološkimi odpadki, bi bilo treba hišno kompostiranje obravnavati le v okviru posebnih lokalnih razmer in izvajati pod nadzorom ustreznih organov. Države članice bi morale gospodarske subjekte, širšo javnost in Evropsko komisijo jasno obvestiti o vseh nacionalnih pravilih, ki določajo obvezno hišno kompostiranje, da bi preprečile morebitno zmedo. Državam članicam se priporoča, da pripravijo izrecne sezname takih predmetov in jih objavijo, da bodo gospodarski subjekti lahko izpolnjevali s tem povezane zahteve glede označevanja in primernosti za kompostiranje.

Uredba o embalaži in odpadni embalaži državam članicam omogoča, da pred sprejetjem ustreznih harmoniziranih standardov ali celo, če ti ne obstajajo, predpišejo obvezno hišno kompostiranje.

Kar zadeva domnevo o skladnosti embalaže, primerne za hišno kompostiranje, lahko izdelovalci uporabijo vse obstoječe nacionalne standarde o hišnem kompostiranju in obstoječe sheme certificiranja, da dokažejo skladnost s členom 9, vendar tako certificiranje ne ustvarja domneve o skladnosti z zahtevo glede primernosti za kompostiranje.

Komisija bo do 12. februarja 2026 od evropskih organizacij za standardizacijo zahtevala, da v skladu s členom 9(6) oblikujejo nov standard o primernosti za hišno kompostiranje, ki bo veljal za celotno EU.

Obstoječi standard EN 13432 o industrijskem kompostiranju ([21]) se lahko do sprejetja novega standarda uporablja *kot smernica*. Vendar bo domneva o skladnosti z novimi harmoniziranimi standardi za embalažo, primerno za kompostiranje, ponovno mogoča šele od datuma, ko bo v *Uradnem listu Evropske unije* objavljen nov sklep, v katerem bodo navedeni ustrezni harmonizirani standardi, kot jih zahteva Komisija v skladu s členom 9(6).

9. **Opredelitev pojmov „prepusten“ in „zmehčanje po uporabi“ v okviru embalaže, primerne za kompostiranje**

Pravne določbe:

V členu 3(1) je navedeno: „V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[…]

(f) prepustno čajno ali kavno vrečko oziroma vrečko za drug napitek ali enoto za enkratno uporabo, ki vsebuje čaj, kavo ali drug napitek in se po uporabi v sistemu zmehča ter je namenjena uporabi in zavrženju skupaj z izdelkom.“

([21]) Embalaža – Zahteve za embalažo, primerno za kompostiranje in biorazgradnjo – Preskusna shema in merila vrednotenja za sprejemljivost embalaže.

Razlaga Komisije:

Člen 9(1) je glede materialov nevtralen in bi se lahko nanašal na prepustne čajne ali kavne vrečke oziroma vrečke za drug napitek ali enote za enkratno uporabo, ki se po uporabi v sistemu zmehčajo, izdelane iz katerega koli materiala, vključno z enotami za enkratno uporabo na osnovi papirja. Zato mora biti v skladu s členom 9 taka embalaža zasnovana za kompostiranje do 12. februarja 2028.

10. **Čim večje zmanjšanje količine embalaže**

Pravne določbe:

Uvodna izjava 60: „[…] Čeprav sta trženje in naklonjenost potrošnikov še vedno pomembna za zasnovo embalaže, ne bi smela biti del meril glede učinkovitosti in kot taka upravičevati dodatne mase in prostornine embalaže. […]“

Člen 10(1): „Izdelovalec ali uvoznik do 1. januarja 2030 zagotovi, da je embalaža, dana na trg, zasnovana tako, da sta njena masa in prostornina omejeni na najmanjšo možno vrednost, potrebno za zagotavljanje njene funkcionalnosti, ob upoštevanju oblike in materiala, iz katerega je izdelana.“

Člen 10(2): „Izdelovalec ali uvoznik zagotovi, da se embalaža, ki ni skladna z merili glede učinkovitosti iz Priloge IV […], ne da na trg, razen če […].“

Člen 10(2), točki (a) in (b), določa dve izjemi, in sicer:

(a) „je zasnova embalaže zaščitena z modelom Skupnosti na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 6/2002 ali pravicami iz modela, ki spadajo na področje uporabe Direktive 98/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta, vključno z mednarodnimi sporazumi z učinkom v eni od držav članic, ali če je njena oblika znamka, ki spada na področje uporabe Uredbe (EU) 2017/1001 Evropskega parlamenta in Sveta ali Direktive (EU) 2015/2436 Evropskega parlamenta in Sveta, vključno z znamkami, registriranimi na podlagi mednarodnih sporazumov z učinkom v eni od držav članic, so pravice iz modela in znamke zaščitene pred 11. februarjem 2025 in bi uporaba zahtev na podlagi tega člena vplivala na zasnovo embalaže tako, da bi spremenila njeno novost ali individualno naravo, ali bi vplivala na znamko na način, da blagovna znamka ne bi več mogla omogočati razlikovanja označenega izdelka od izdelkov drugih podjetij, ali

(b) za pakirani izdelek ali pijačo velja geografska označba porekla, zaščitena na podlagi prava Unije, kot je Uredba (EU) št. 1308/2013 za vino, Uredba (EU) 2019/787 za žgane pijače ali Uredba (EU) 2023/2411 za obrtne in industrijske izdelke, ali pa je zajeta v shemi kakovosti iz Uredbe (EU) 2024/1143.“

Člen 10(3): „Komisija do 12. februarja 2027 od evropskih organizacij za standardizacijo zahteva, da pripravijo ali posodobijo, kot je ustrezno, harmonizirane standarde, ki določajo metodologijo za izračun in merjenje skladnosti z zahtevami glede čim večjega zmanjšanja količine embalaže na podlagi te uredbe. Takšni standardi bi morali za najpogostejše vrste in oblike embalaže določati največje ustrezne omejitve mase in prostornine ter po potrebi debeline stene in največji dovoljen prazen prostor.“

Priloga IV, del A, točka 4: „Funkcionalnost embalaže: zasnova embalaže zagotavlja njeno funkcionalnost ob upoštevanju namena izdelka in posebnosti, zaradi katerih se prodaja, kot je prodaja za darila ali ob sezonskih dogodkih.“

Razlaga Komisije:

Zahteve glede čim večjega zmanjšanja količine embalaže državam članicam pomagajo usklajeno doseči splošne cilje glede zmanjšanja količine odpadne embalaže in zmanjšati potrebo po sprejemanju različnih nacionalnih ukrepov za izpolnitev cilja preprečevanja nastajanja odpadkov iz člena 43.

To niso nove zahteve. Obstajale so že v direktivi o embalaži in odpadni embalaži kot bistvene zahteve s pripadajočim harmoniziranim standardom metodologije skladnosti (EN 13428:2004) ([22]). Medtem ko so bili elementi za oceno čim večjega zmanjšanja količine embalaže preneseni iz harmoniziranega standarda v uredbo o embalaži in odpadni embalaži, sta bila „naklonjenost potrošnikov“ in „trženje“ odstranjena kot razloga („merila glede učinkovitosti“), ki bi upravičevala dodatno maso in prostornino embalaže. Po drugi strani pa so bili kot nova merila dodani drugi razlogi, kot so možnost recikliranja, vsebnost recikliranih materialov ali ponovna uporaba.

Za izvedbo te spremembe je z uredbo o embalaži in odpadni embalaži Komisiji naloženo, da do 12. februarja 2027 od CEN zahteva posodobitev obstoječega standarda. Poleg posodobljene metodologije za ocenjevanje bo posodobljeni standard določal največje ustrezne omejitve mase in prostornine za najpogostejše vrste in oblike embalaže.

Standardizacija bo industriji pomagala dokazati skladnost z zahtevami glede čim večjega zmanjšanja, saj skladnost s harmoniziranim standardom ustvarja domnevo o skladnosti z zahtevami glede trajnostnosti. Države članice bodo morale sprejeti tako skladno embalažo in dovoliti, da je dostopna na njihovih trgih, brez možnosti določitve različnih ali dodatnih nacionalnih zahtev.

V skladu s členom 70(1), točka (b), bodo obstoječe zahteve glede čim večjega zmanjšanja količine embalaže in njihov standard skladnosti ostali v veljavi do konca leta 2029. Po tem se bosta uporabljala odstavka 1 in 2 člena 10 (od 1. januarja 2030), obstoječi harmonizirani standard EN 13428:2004 pa se lahko še naprej uporablja kot smernica, vendar le, dokler ne bo na voljo nov ali posodobljen standard.

Industrija bo imela priložnost prispevati k razvoju novih standardov s svojimi strokovnjaki v rednem postopku standardizacije. V tem postopku bodo ustrezno upoštevana vprašanja, kot sta „oblika“ embalaže in njena funkcionalnost.

11. **Razmerje med zahtevami glede čim večjega zmanjšanja količine embalaže iz člena 10 in deležem praznega prostora iz člena 24**

Pravne določbe:

Člen 10(1): „Izdelovalec ali uvoznik do 1. januarja 2030 zagotovi, da je embalaža, dana na trg, zasnovana tako, da sta njena masa in prostornina omejeni na najmanjšo možno vrednost, potrebno za zagotavljanje njene funkcionalnosti, ob upoštevanju oblike in materiala, iz katerega je izdelana.“

Člen 10(2): „Izdelovalec ali uvoznik zagotovi, da se embalaža, ki ni skladna z merili glede učinkovitosti iz Priloge IV k tej uredbi, in embalaža z značilnostmi, katerih namen je le povečati zaznavno prostornino izdelka, vključno z dvojnimi stenami, navideznim dnom in nepotrebnimi plastmi, ne da na trg, razen če: […].“

Člen 24(1): „Gospodarski subjekti, ki polnijo skupinsko embalažo, transportno embalažo ali embalažo za elektronsko trgovanje, do 1. januarja 2030 ali 3 leta od začetka veljavnosti izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi odstavka 2, pri čemer se upošteva poznejši datum, zagotovijo, da največji delež praznega prostora, izraženega v odstotkih, ne presega 50 %.“

Razlaga Komisije:

Delež praznega prostora iz člena 24 se uporablja za skupinsko in transportno embalažo ter embalažo za elektronsko trgovanje, upoštevati pa ga mora fizična ali pravna oseba, ki uporablja ali polni tako embalažo. Komisija bo metodologijo za izračun deleža praznega prostora določila v izvedbenem aktu, ki bo sprejet pred 12. februarjem 2028.

([22]) EN 13428:2004 – Embalaža – Posebne zahteve za proizvodnjo in sestavo – Preventiva z zmanjševanjem pri izvoru. Sklic na ta harmonizirani standard je bil objavljen v Sporočilo Komisije v okviru izvajanja Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL C 44, 19.2.2005, str. 23).

Za prodajno embalažo zahteve glede čim večjega zmanjšanja, povezane s praznim prostorom, niso povezane z nobenim vnaprej določenim pragom, zato jih bo treba oceniti na podlagi obstoječega standarda EN 13428:2004 ([23]), ki se uporablja do 1. januarja 2030 in bo posodobljen v skladu s posodobljenimi merili glede učinkovitosti iz Priloge IV, del A, ter zahtevami iz člena 10. Zavezana oseba je izdelovalec, ki bo moral izvesti ugotavljanje skladnosti ter pripraviti tehnično dokumentacijo in izjavo EU o skladnosti za embalažo.

12. **Embalaža za večkratno uporabo, dana na trg pred začetkom uporabe zahtev iz člena 11**

Pravne določbe:

Člen 11(1): „Embalaža, ki se da na trg od 11. februarja 2025, se šteje za embalažo za večkratno uporabo, če izpolnjuje vse naslednje zahteve:

(a) je zasnovana, oblikovana in dana na trg z namenom večkratne ponovne uporabe;

(b) je bila zasnovana in oblikovana tako, da v običajno predvidljivih pogojih uporabe opravi čim več kroženj;

(c) izpolnjuje veljavne zahteve glede zdravja potrošnikov, varnosti in higiene;

(d) se lahko izprazni ali raztovori brez da bi se poškodovala tako, da bi se preprečila njena nadaljnja funkcija in ponovna uporaba;

(e) se lahko izprazni, raztovori, ponovno napolni ali ponovno natovori tako, da se ohranita kakovost in varnost pakiranega izdelka, in zagotavlja skladnost z veljavnimi varnostnimi in higienskimi zahtevami, vključno z zahtevami glede varnosti hrane;

(f) jo je mogoče obnoviti v skladu z delom B Priloge VI, pri čemer se ohrani njena sposobnost opravljanja predvidene funkcije;

(g) omogoča namestitev oznake in zagotavljanje informacij o lastnostih zadevnega izdelka in sami embalaži, vključno z vsemi ustreznimi navodili in informacijami v zvezi z zagotavljanjem varnosti, ustrezno uporabo, sledljivostjo in rokom uporabnosti izdelka;

(h) se lahko izprazni, raztovori, ponovno napolni ali ponovno natovori brez tveganja za zdravje in varnost oseb, ki so odgovorne za opravljanje teh dejavnosti, ter

(i) izpolnjuje zahteve glede embalaže, ki jo je mogoče reciklirati, iz člena 6, tako da jo je mogoče reciklirati, ko postane odpadek.“

Člen 11(2): „Komisija do 12. februarja 2027 sprejme delegirani akt v skladu s členom 64 za dopolnitev te uredbe z določitvijo minimalnega števila kroženj za embalažo za večkratno uporabo za namene odstavka 1, točka (b), tega člena za oblike embalaže, ki se najpogosteje uporabljajo pri ponovni uporabi, ob upoštevanju higienskih in drugih zahtev, na primer logističnih.“

Člen 15(9): „Z odstopanjem od odstavka 8 tega člena se obveznost o zagotovitvi skladnosti, umiku ali odpoklicu embalaže, ki naj ne bi bila skladna z zahtevami iz ali na podlagi členov 5 do 12, ne uporablja za embalažo za večkratno uporabo, ki je bila dana na trg pred 11. februarjem 2025.“

Razlaga Komisije:

Člen 11 določa merila za ponovno uporabo, ki se uporabljajo od 11. februarja 2025, tj. od datuma začetka veljavnosti Uredbe. Vendar se Uredba uporablja od 12. avgusta 2026. To pomeni, da embalaže za večkratno uporabo, ki je bila že dana na trg Unije pred datumom začetka veljavnosti Uredbe (11. februar 2025), ni treba retroaktivno uskladiti s temi zahtevami. To je izrecno navedeno v členu 15(9) Uredbe.

([23]) EN 13428:2004 – Embalaža – Posebne zahteve za proizvodnjo in sestavo – Preventiva z zmanjševanjem pri izvoru. Sklic na ta harmonizirani standard je bil objavljen v Sporočilo Komisije v okviru izvajanja Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL C 44, 19.2.2005, str. 23).

Embalaža za večkratno uporabo, dana na trg po 11. februarju 2025, bo morala biti skladna z Uredbo. Vendar bodo pristojni organi lahko skladnost take embalaže v skladu s členom 11 in drugimi določbami Uredbe preverjali šele po 12. avgustu 2026.

Zahteve iz člena 11 so v veliki meri podobne zahtevam glede embalaže za večkratno uporabo iz prejšnje direktive o embalaži in odpadni embalaži ter povezanega harmoniziranega standarda EN 13429:2004 ([24]) o ponovni uporabi embalaže. To pomeni, da zahteve glede embalaže za večkratno uporabo v skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži niso povsem nove.

13. **Področje uporabe harmoniziranega označevanja embalaže**

Pravne določbe:

Člen 12(1): „Od 12. avgusta 2028 ali 24 mesecev od datuma začetka veljavnosti izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi odstavka 6 ali 7 tega člena, pri čemer se upošteva poznejši datum, je embalaža, dana na trg, opremljena s harmonizirano oznako, ki vsebuje informacije o njeni materialni sestavi, da se potrošnikom olajša sortiranje. Oznaka temelji na piktogramih in je lahko razumljiva, tudi za invalide. […]“

Razlaga Komisije:

Označevanje embalaže na podlagi člena 12 je izčrpno in popolnoma harmonizirano, razen kar zadeva kavcijske sisteme. Nacionalna pravila, s katerimi se dodaja navodila glede sortiranja, niso dovoljena na podlagi načela primarnosti prava EU. Države članice svojih nacionalnih oznak ne bodo smele ohraniti poleg harmoniziranih oznak EU po 12. avgustu 2028 ali 24 mesecih od datuma začetka veljavnosti izvedbenega akta, s katerim bodo določeni pravila o označevanju in piktogrami. Ker se gospodarski subjekti brez prehodnega obdobja ne morejo prilagoditi novi ureditvi označevanja, bi bilo treba nacionalne ukrepe pred tem datumom razveljaviti ali prilagoditi, da se omogoči ta prehod. Kadar bi se lahko nacionalni ukrepi v zvezi z navodili glede sortiranja šteli za nesorazmerne glede na njihov vpliv na notranji trg, bi bilo treba take ukrepe čim prej razveljaviti, ne glede na datum začetka veljavnosti harmoniziranih zahtev EU, ki jih bo Komisija sprejela v skladu s členom 12(6).

Odločba Komisije 97/129/ES z dne 28. januarja 1997 o določitvi sistema prepoznavanja embalažnih materialov ([25]), ki vzpostavlja sistem oštevilčevanja in okrajšav za prepoznavanje materialne sestave embalaže, namenjen predvsem izvajalcem ravnanja z odpadki za pomoč pri sortiranju odpadne embalaže, se še naprej uporablja do 12. avgusta 2028. Uporaba te odločbe in sistema okrajšav, ki ga vzpostavlja, je za izdelovalce prostovoljna, vendar morajo države članice zagotoviti, da se ne uporablja noben drug sistem za prepoznavanje embalažnih materialov, razen tistega, ki je določen v Odločbi. Povedano drugače, kadar se uporablja sistem prepoznavanja, mora biti ta sistem tisti, ki je opredeljen v Odločbi. Vendar uporaba okrajšav, kot so določene v Odločbi, po 12. avgustu 2028 ne bo več dovoljena. Razlog za to je, da je zaradi tehnološkega napredka pri ločevanju odpadkov po zbiranju potreba po takih oznakah za izvajalce recikliranja manjša in da je treba zagotoviti harmonizirano označevanje na enotnem trgu.

Cilj zahtev glede označevanja iz člena 12(1) je izboljšati sortiranje odpadne embalaže s strani potrošnikov. Zato se te zahteve ne uporabljajo za embalažo nekaterih izdelkov, kot so zdravila za uporabo v humani ali veterinarski medicini, medicinski pripomočki ali *in vitro* diagnostični medicinski pripomočki, ki jih lahko poklicni končni uporabniki uporabljajo le v okviru svojih industrijskih ali poklicnih dejavnosti. Uredba iz te obveznosti označevanja izrecno izključuje transportno embalažo, razen embalaže za elektronsko trgovanje, ter embalažo, za katero se uporablja kavcijski sistem. Specifikacije za oznake za sortiranje odpadkov bodo določene v izvedbenem aktu do 12. avgusta 2026.

([24]) EN 13428:2004 – Embalaža – Posebne zahteve za proizvodnjo in sestavo – Preventiva z zmanjševanjem pri izvoru. Sklic na ta harmonizirani standard je bil objavljen v Sporočilo Komisije v okviru izvajanja Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži (UL C 44, 19.2.2005, str. 23).

([25]) Odločba Komisije z dne 28. januarja 1997 o določitvi sistema prepoznavanja embalažnih materialov v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži (UL L 50, 20.2.1997, str. 28).

Kar zadeva označevanje embalaže za večkratno uporabo v skladu s členom 12(2), države članice ne bodo smele več uporabljati svojih nacionalnih oznak poleg harmoniziranih oznak EU po 12. februarju 2029 ali 30 mesecih od datuma začetka veljavnosti izvedbenega akta, s katerim bodo določena povezana pravila o označevanju.

Uporaba oznak za sortiranje odpadkov in oznak za embalažo za večkratno uporabo je obvezna.

Oznake za vsebnost recikliranih materialov in vsebnost umetne mase na biološki osnovi iz člena 12(4) bodo v celoti harmonizirane od 12. avgusta 2028 ali 24 mesecev po začetku veljavnosti povezanega izvedbenega akta, vendar je uporaba teh oznak prostovoljna. To pomeni, da gospodarskim subjektom ni treba navesti vsebnosti recikliranih materialov ali vsebnosti umetne mase na biološki osnovi na svoji embalaži, če pa to želijo, morajo uporabiti harmonizirane tehnične specifikacije EU.

Kar zadeva označevanje embalaže, za katero veljajo obvezni kavcijski sistemi v skladu s členom 50(1), lahko države članice zahtevajo, da se taka embalaža označi s harmonizirano barvno oznako (člen 12(1), četrti pododstavek).

Čeprav državam članicam ni treba uporabljati harmonizirane oznake EU za kavcijske sisteme, ne morejo prepovedati nameščanja oznak za kavcijske sisteme na pakirane izdelke na svojem trgu, ki so že opremljeni z oznakami za kavcijske sisteme, nameščenimi v drugih državah članicah. To velja tako za obvezne kot tudi za neobvezne kavcijske sisteme. Z uporabo harmonizirane oznake bodo države članice zmanjšale tveganje ustvarjanja ovir za notranji trg zaradi nacionalnih oznak za kavcijski sistem. Pri določanju pravil za nacionalne oznake za kavcijski sistem se državam članicam priporoča, da upoštevajo Sporočilo Komisije – Embalaža za pijačo, sistemi varščine in prosto gibanje blaga (2009/C 107/01) ([26]).

Kar zadeva oznake za razširjeno odgovornost proizvajalca ([27]), uredba o embalaži in odpadni embalaži prepoveduje fizične oznake in dovoljuje, da se take informacije ali oznake zagotovijo le v digitalni obliki (člen 12(9)).

Kar zadeva odstopanje iz člena 12(11), v uredbah (EU) 2017/745 in (EU) 2107/746 ni opredelitev za notranjo in zunanjo ovojnino za medicinske pripomočke ter *in vitro* diagnostične medicinske pripomočke. Za zagotovitev pravilne uporabe odstopanja za navedene izdelke bi bilo treba sklicevanje na stično ovojnino razumeti kot sklicevanje na embalažo, ki je v stiku s pripomočkom, sklicevanje na zunanjo ovojnino pa bi bilo treba razumeti kot sklicevanje na prodajno embalažo pripomočka.

Ker je s členom 12 v celoti harmonizirano označevanje embalaže v Uniji, države članice ne smejo sprejemati drugih nacionalnih obveznih zahtev glede označevanja embalaže. To je utemeljeno z znatnim vplivom zahtev glede označevanja embalaže na notranji trg.

14. **Označevanje obstoječe transportne embalaže za večkratno uporabo**

Pravne določbe:

Člen 12(2) določa: „Embalaža za večkratno uporabo, dana na trg od 12. februarja 2029 ali 30 mesecev od datuma začetka veljavnosti izvedbenega akta, sprejetega na podlagi odstavka 6, pri čemer se upošteva poznejši datum, ima oznako, ki uporabnike obvešča, da gre za embalažo za večkratno uporabo. Dodatne informacije o možnosti ponovne uporabe, vključno z informacijami o razpoložljivosti lokalnega ali nacionalnega sistema ali sistema za celotno Unijo za ponovno uporabo in informacijami o zbirnih mestih, se dajo na voljo prek kode QR ali druge vrste standardiziranega, odprtega, digitalnega nosilca podatkov, ki omogoča sledenje embalaže ter izračun poti in kroženj, ali, če ta izračun ni izvedljiv, povprečno oceno. […]“

V skladu s členom 12(3) se te zahteve ne uporabljajo za „sisteme odprte zanke, ki nimajo upravljavca sistema v skladu s Prilogo VI“.

([26]) Sporočilo Komisije – Embalaža za pijačo, sistemi varščine in prosto gibanje blaga (UL C 107, 9.5.2009, str. 1).

([27]) Glej člen 45 uredbe o embalaži in odpadni embalaži glede razširjene odgovornosti proizvajalca, ki določa: „Proizvajalci imajo razširjeno odgovornost proizvajalca v okviru sistemov, vzpostavljenih v skladu s členoma 8 in 8a Direktive 2008/98/ES in tem oddelkom, za embalažo, vključno z embalažo pakiranih izdelkov, katere dostopnost prvič omogočijo na ozemlju države članice ali katero razpakirajo ne da bi bili končni uporabniki.“

S členom 12(6) je Komisija pooblaščena, da določi oznake na embalaži: „Komisija do 12. avgusta 2026 sprejme izvedbene akte o določitvi harmonizirane oznake in specifikacij v zvezi z zahtevami glede označevanja in oblikami označevanja embalaže, tudi kadar se zagotovijo z digitalnimi sredstvi, iz odstavkov 1, 2 in 4 tega člena. […]“

Člen 12(12) določa: „Za embalažo iz odstavkov 1, 2 in 4, ki je izdelana v Uniji ali uvožena pred roki iz navedenih odstavkov in ne izpolnjuje meril iz navedenih odstavkov, se lahko omogoči dostopnost na trgu do tri leta od datuma začetka veljavnosti zahtev za označevanje iz navedenih odstavkov.“

Člen 15(9) določa: „Z odstopanjem od odstavka 8 tega člena se obveznost o zagotovitvi skladnosti, umiku ali odpoklicu embalaže, ki naj ne bi bila skladna z zahtevami iz ali na podlagi členov 5 do 12, ne uporablja za embalažo za večkratno uporabo, ki je bila dana na trg pred 11. februarjem 2025.“

Razlaga Komisije:

Treba je razlikovati med:

(a) transportno embalažo za večkratno uporabo, dano na trg pred začetkom veljavnosti uredbe o embalaži in odpadni embalaži, tj. pred 11. februarjem 2025, in

(b) transportno embalažo za večkratno uporabo, dano na trg po 11. februarju 2025 (tj. po začetku veljavnosti uredbe o embalaži in odpadni embalaži), vendar pred datumom začetka uporabe izvedbenega akta o označevanju embalaže za večkratno uporabo, ki bi ga bilo treba sprejeti do 12. avgusta 2026 in uporabljati od 12. februarja 2029 ali 30 mesecev od datuma začetka veljavnosti izvedbenega akta, tj. transportno embalažo za večkratno uporabo, dano na trg med 11. februarjem 2025 in 12. februarjem 2029.

Embalaža za večkratno uporabo iz točke (a) lahko ostane v obtoku, dokler ni odstranjena iz sistemov za ponovno uporabo zaradi funkcionalne zastarelosti ali operativnih omejitev.

Embalaža za večkratno uporabo iz točke (b) bi morala biti skladna z zahtevami glede označevanja najpozneje do februarja 2032. Glede na to, da bo industrija nova pravila o označevanju poznala že ob sprejetju izvedbenega akta, tj. avgusta 2026, bo treba uskladiti omejeno količino transportne embalaže za večkratno uporabo. V praksi bo treba embalažo, ki bo dana na trg v obdobju med februarjem 2025 in avgustom 2026, do februarja 2032 opremiti z oznakami v skladu z novimi pravili. Opozoriti je treba, da gospodarski subjekti po začetku veljavnosti uredbe o embalaži in odpadni embalaži nimajo več legitimnih pričakovanj, da zanje ne bodo veljala nova pravila o označevanju.

Pogoji iz člena 12(5), ki upravičujejo zagotavljanje informacij prek spletišč ali priložene dokumentacije, so izpolnjeni v primeru transportne embalaže za večkratno uporabo v poslovanju med podjetji (tj. kadar potrošnik ni končni uporabnik transportne embalaže), ki jo upravlja upravljavec sistema v sistemu zaprte zanke.

15. **Obveznosti poročanja za izvajalce ravnanja z odpadki**

Pravne določbe:

V skladu s členom 23(1) „[i]zvajalci ravnanja z odpadno embalažo pristojnim organom enkrat letno prek elektronskega registra ali registrov v skladu s členom 35(1) Direktive 2008/98/ES zagotovijo informacije o odpadni embalaži iz preglednice 3 v Prilogi XII k tej uredbi, razen informacij o embalaži, katere dostop je bil prvič omogočen na ozemlju države članice.

Izvajalci ravnanja z odpadno embalažo proizvajalcem v primeru samostojnega izpolnjevanja obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca ali organizaciji za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca, pooblaščeni za izpolnjevanje teh obveznosti, v primeru skupnega izpolnjevanja obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca enkrat letno zagotovijo vse informacije, potrebne za izpolnjevanje obveznosti glede zagotavljanja informacij iz člena 44(10).

Države članice lahko v skladu z nacionalnim pravom določijo, da, kadar so za organizacijo ravnanja z odpadno embalažo odgovorni javni organi, izvajalci ravnanja z odpadno embalažo takim javnim organom enkrat letno zagotovijo vse informacije, potrebne za izpolnjevanje obveznosti glede zagotavljanja informacij iz člena 44(10), ali druga sredstva za dopolnitev elektronskega registra ali registrov v skladu s členom 35(1) Direktive 2008/98/ES.“

V skladu s členom 44(10) „[p]roizvajalci v primeru samostojnega izpolnjevanja obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca, organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca, pooblaščena za izpolnjevanje teh obveznosti, v primeru skupnega izpolnjevanja obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca ali upravljavci sistema ponovne uporabe v primeru, ko obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca izpolnjujejo sistemi ponovne uporabe, vsako leto pristojnemu organu sporočijo informacije iz dela B, točka 3, Priloge IX, in sicer za vsako preteklo koledarsko leto.

Kadar so javni organi na podlagi nacionalnega prava odgovorni za organizacijo ravnanja z odpadno embalažo, države članice lahko določijo, da ti organi predložijo informacije iz dela B, točka 3, Priloge IX.“

Razlaga Komisije:

Izvajalce ravnanja z odpadki bi bilo treba razumeti kot vse izvajalce, ki izvajajo „zbiranje, prevoz, predelavo (vključno s sortiranjem) in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorom takšnih postopkov in dejavnostmi po prenehanju obratovanja naprav za odstranjevanje odpadkov, ter vključno z dejavnostmi trgovca ali posrednika“, kot je opredeljeno v členu 3, točka 9, okvirne direktive o odpadkih.

Člen 23 ne določa, kdo je zavezani izvajalec ravnanja z odpadno embalažo, kako je treba informacije predložiti ali v katerih okoliščinah jih je treba predložiti. Zato Komisija razume, da bi bilo treba obveznosti izvajalcev ravnanja z odpadki glede zagotavljanja informacij o odpadni embalaži razlagati kot splošne zahteve za pomoč organizacijam za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca, proizvajalcem in pristojnim organom pri izpolnjevanju njihovih obveznosti poročanja iz člena 44(10). Države članice bi zato morale določiti, v katerih okoliščinah mora izvajalec ravnanja z odpadno embalažo zagotoviti zahtevane informacije.

Prvi pododstavek člena 23(1) določa, da morajo izvajalci ravnanja z odpadno embalažo pristojnim organom zagotoviti informacije iz preglednice 3 v Prilogi XII, razen informacij o nevarni odpadni embalaži, ki se že sporočajo pristojnim organom, kot je določeno v členu 35(1) okvirne direktive o odpadkih, ter o embalaži, katere dostopnost je bila prvič omogočena na ozemlju države članice ali je bila razpakirana, saj izvajalci ravnanja z odpadno embalažo teh informacij ne bodo imeli. Glede na to, da bodo pristojni organi prejeli informacije iz preglednice 3 v Prilogi XII prek registra proizvajalcev, ki bo vzpostavljen v skladu s členom 44, morajo izvajalci ravnanja z odpadno embalažo te informacije zagotoviti le, če so potrebne za navzkrižno preverjanje točnosti podatkov, ki so jih sporočili organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalca, proizvajalec ali drug pristojni organ, ali v drugih okoliščinah, ki jih določi država članica.

16. **Razmerje med direktivo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo ter uredbo o embalaži in odpadni embalaži glede prepovedi embalaže**

Pravne določbe:

Uvodna izjava 13: „[…] Kompozitna embalaža v tej uredbi ne bi smela biti opredeljena tako, da bi bila embalaža za enkratno uporabo, ki je delno izdelana iz plastike, ne glede na prag, izvzeta iz zahtev iz Direktive (EU) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta.“

Uvodna izjava 180: „[…] Ta uredba določa omejitve za dajanje na trg plastičnih izdelkov s seznama v Prilogi V, točka 3, k tej uredbi, medtem ko Direktiva (EU) 2019/904 državam članicam dovoljuje, da sprejmejo potrebne ukrepe za dosego zmanjšanja potrošnje teh plastičnih izdelkov za enkratno uporabo. Ker so nacionalni izvedbeni ukrepi na podlagi Direktive (EU) 2019/904 lahko manj restriktivni od prepovedi dajanja na trg, bi morala ta uredba prevladati nad Direktivo (EU) 2019/904, kar zadeva izdelke, ki spadajo pod opredelitev pojma embalaže, da bi spodbudili zmanjšanje plastične embalaže za enkratno uporabo in zmanjšanje količine plastične embalaže za enkratno uporabo v okolju. […]“

Člen 3(1), točka 24: „‚kompozitna embalaža' pomeni enoto embalaže, izdelano iz dveh ali več različnih materialov, ki so del mase glavnega embalažnega materiala in jih ni mogoče ročno ločiti in torej tvorijo eno samo neločljivo enoto, razen če eden od materialov predstavlja nepomemben del embalažne enote in v nobenem primeru ne predstavlja več kot 5 % skupne mase embalažne enote ter ne vključuje oznak, firnežev, barv, črnil, adhezivov in lakov; ta določba ne posega v Direktivo (EU) 2019/904."

Člen 25(1): „Gospodarski subjekti od 1. januarja 2030 prenehajo dajati na trg embalažo, katere oblike in uporabe so navedene v Prilogi V."

Priloga V, točka 3: „Plastična embalaža za enkratno uporabo za hrano in pijačo, ki se polni in uživa v prostorih v sektorju gostinstva, vključno z vsemi jedilnimi površinami znotraj in zunaj kraja poslovanja, opremljenimi z mizami in stoli, stojišči in jedilnimi površinami, ki jih končnim uporabnikom z namenom uživanja hrane in pijače ponuja več gospodarskih subjektov ali tretjih oseb skupaj. Izvzeti so obrati v sektorju gostinstva, ki nimajo dostopa do pitne vode."

Direktiva (EU) 2019/904 ([28]) (člen 3, točka 2) opredeljuje plastične proizvode za enkratno uporabo kot „proizvod, ki je v celoti ali delno izdelan iz plastike ter ni zasnovan, oblikovan ali dan na trg, da bi v svoji življenjski dobi opravil več poti ali kroženj, tako da bi se vrnil proizvajalcu za ponovno polnjenje ali ponovno uporabo za isti namen, za katerega je bil zasnovan".

V skladu s členom 4 in delom A Priloge k direktivi o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo imajo države članice možnost, da uvedejo nacionalne omejitve za plastične proizvode za enkratno uporabo, kot so toge posode za živila, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, namenjenih za takojšnje zaužitje, in lončki za pijačo.

V skladu s členom 67(1), točka (a) ([29]), direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo prevlada nad uredbo o embalaži in odpadni embalaži v primeru nasprotja, razen če je določeno drugače. Člen 67(1), točka (b), drugače določa za prepovedi embalaže iz Priloge V, točka 3.

V skladu s členom 70(4): „Države članice lahko ohranijo nacionalne določbe, ki omejujejo dajanje na trg embalaže v oblikah in za uporabo iz točk 2 in 3 Priloge V do 1. januarja 2030. Člen 4(3) se ne uporablja v zvezi s temi nacionalnimi ukrepi do 1. januarja 2030."

Razlaga Komisije:

Direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo ter uredba o embalaži in odpadni embalaži sta dva pravna instrumenta, ki soobstajata in imata različne namene.

Uvodni izjavi 13 in 180 obravnavata razmerje med uredbo o embalaži in odpadni embalaži ter direktivo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo in navajata, da se lahko kompozitna embalaža v skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži šteje za plastično embalažo za enkratno uporabo.

Uredba o embalaži in odpadni embalaži opredeljuje „kompozitno embalažo" z uvedbo 5-odstotnega praga, pod katerim se embalaža šteje za monomaterial. Zato se lahko „plastična embalaža za enkratno uporabo" iz Priloge V nanaša le na embalažo, ki vsebuje več kot 5 % plastike. Vendar opredelitev pojma „kompozitna embalaža" „ne posega" v direktivo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo (glej člen 3(1), točka 24, in uvodno izjavo 13 uredbe o embalaži in odpadni embalaži). Posledično je kompozitna embalaža, vključno z embalažo na osnovi papirja, ki vsebuje 5 % ali več plastike, zajeta v prepovedih embalaže iz člena 25 in Priloge V, točke 1 do 4, k uredbi o embalaži in odpadni embalaži, medtem ko embalaža, ki vsebuje največ 5 % plastike, ni zajeta v tej prepovedi.

Ker uredba o embalaži in odpadni embalaži ter direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo soobstajata, je treba njuni področji uporabe obravnavati skupaj. Uredba o embalaži in odpadni embalaži prevlada glede oblik, materialov in uporab embalaže iz Priloge V. V teh primerih morajo države članice uporabljati uredbo o embalaži in odpadni embalaži in se pri uvedbi nacionalnih ukrepov ne smejo opreti na člen 4 direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo. Po

([28]) Direktiva (EU) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje (UL L 155, 12.6.2019, str. 1).

([29]) V skladu s členom 67(1), točka (a): „Direktiva (EU) 2019/904 se spremeni:

(1) člen 2 se spremeni:

(a) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim: ‚2. Kadar je ta direktiva v nasprotju z Direktivo 94/62/ES ali 2008/98/ES, prevlada ta direktiva, razen če je v Uredbi (EU) 2025/40 Evropskega parlamenta in Sveta določeno drugače.';

(b) doda se naslednji odstavek:

‚3. Kadar je člen 4 te direktive v nasprotju s členom 25(1) in (6) Uredbe (EU) 2025/40 glede plastične embalaže za enkratno uporabo, navedene v točki 3 Priloge V navedene uredbe, prevlada člen 25(1) in (6) navedene uredbe.'".

drugi strani pa za embalažo, za katero ne veljajo omejitve iz Priloge V, še naprej velja direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, če se šteje za plastični proizvod za enkratno uporabo v smislu člena 3, točka 2, direktive. V takih primerih se še naprej uporablja člen 4 direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, ki od držav članic zahteva, da sprejmejo ukrepe za zmanjšanje porabe lončkov za pijačo in togih posod za živila, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, namenjenih za takojšnje zaužitje. Taki nacionalni ukrepi za zmanjšanje porabe lahko ostanejo v veljavi tudi po 1. januarju 2030. Države članice morajo za vsak posamezen primer dokazati, da je vsak tak nacionalni ukrep sorazmeren s cilji direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo in nediskriminatoren v skladu s pravom EU. Preučiti je treba morebitne učinke na notranji trg, ali določen nacionalni ukrep izpolnjuje te zahteve pa bo ocenila Evropska komisija.

Obveznost iz člena 25(2) uredbe o embalaži in odpadni embalaži, da se nacionalne omejitve razveljavijo do 1. januarja 2030, velja le za ukrepe v zvezi z oblikami, uporabami in materiali embalaže, ki spadajo pod Prilogo V.

Zato glede točk 2 do 4 Priloge V: kadar oblika, material in uporaba embalaže niso zajeti v Prilogi V, točke 2 do 4, vendar se štejejo za plastični proizvod za enkratno uporabo v skladu z direktivo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, se uporablja člen 4 navedene direktive.

Na ta način uredba o embalaži in odpadni embalaži določa harmonizirane omejitve za embalažo, zajeto v Prilogi V, medtem ko se direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo še naprej uporablja za plastične proizvode za enkratno uporabo, ki ne spadajo na področje uporabe teh posebnih omejitev.

Nazadnje bo Komisija, ob upoštevanju ocene direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, ki je predvidena za leto 2027, ocenila potrebo po reviziji Direktive, vključno z zagotovitvijo doslednosti in skladnosti z uredbo o embalaži in odpadni embalaži, spodbujanjem enotnega trga za embalažo in zagotavljanjem enakih konkurenčnih pogojev.

Posode za živila, vsebniki za pijačo in lončki za pijačo iz ekspandiranega polistirena (EPS) so že prepovedani na podlagi direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo (člen 5). Člen 67(5) uredbe o embalaži in odpadni embalaži spreminja direktivo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo, da se izrecno vključijo tudi oblike ekstrudiranega (XPS) polistirena. To se bo uporabljalo od 1. januarja 2030, državam članicam pa tega ni treba prenesti v nacionalno zakonodajo.

17. **Obseg prepovedi embalaže iz člena 25 in Priloge V, točke 1 do 4, glede vsebnosti plastike**

Pravne določbe:

V skladu s členom 25(1) „[g]ospodarski subjekti od 1. januarja 2030 prenehajo dajati na trg embalažo, katere oblike in uporabe so navedene v Prilogi V“.

Priloga V, točke 1 do 4, omejuje uporabo „plastične embalaže za enkratno uporabo“ za različne namene uporabe embalaže.

Razlaga Komisije:

Prepovedi embalaže iz Priloge V, točke 1 do 4, ne zajemajo samo izdelkov, ki so izdelani iz 100-odstotno plastičnega materiala. Taka razlaga bi lahko privedla do primerov, kjer bi dodajanje zanemarljive količine materiala, ki ni plastika, embalažo izključilo iz prepovedi.

Zato bi bilo treba ob neobstoju opredelitve pojma „plastična embalaža za enkratno uporabo“ šteti, da je kompozitna embalaža, vključno z embalažo na osnovi papirja, ki vsebuje 5 % ali več plastike, zajeta v prepovedih embalaže iz člena 25 in Priloge V, točke 1 do 4, k tej uredbi. Prepoved torej ne velja za embalažo, ki vsebuje največ 5 % plastike.

18. **Cilji glede ponovne uporabe prodajne embalaže, ki se uporablja za prevoz izdelkov**

Pravne določbe:

Člen 29(1): „Od 1. januarja 2030 gospodarski subjekti, ki uporabljajo transportno ali prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz izdelkov, tudi za izdelke, ki se distribuirajo prek elektronskega trgovanja, na ozemlju Unije v obliki palet, zložljivih plastičnih škatel, škatel, pladnjev, plastičnih zabojev, vmesnih zabojnikov za razsuti tovor, veder, sodov in kanistrov vseh velikosti ali materialov, vključno s prilagodljivimi oblikami ali paletnimi ovoji ali trakovi za stabilizacijo in zaščito izdelkov, ki so med prevozom nameščeni na palete, zagotovijo, da skupno vsaj 40 % take embalaže predstavlja embalaža za večkratno uporabo v okviru sistema za ponovno uporabo.“

Člen 3(1), točka 5, opredeljuje prodajno embalažo kot „embalažo, zasnovano tako, da predstavlja prodajno enoto, ki je sestavljena iz izdelkov in embalaže ter namenjena končnemu uporabniku na prodajnem mestu“.

Člen 3(1), točka 7, opredeljuje transportno embalažo kot „embalažo, ki je zasnovana tako, da lajša ravnanje z eno ali več prodajnimi enotami ali skupino prodajnih enot in njihov prevoz, in je namenjena preprečevanju poškodb izdelka pri ravnanju in prevozu, ne vključuje pa zabojnikov za cestni, železniški, ladijski in letalski prevoz“.

Razlaga Komisije:

„Prodajna embalaža, ki se uporablja za prevoz izdelkov“ so oblike embalaže, ki jih je mogoče šteti tako za transportno kot tudi za prodajno embalažo. Vendar so nekatere oblike iz člena 29(1), v katerih se izdelki prevažajo, na primer vedra, sodi in kanistri, napolnjeni z izdelki, kot so pesticidi, barve, mavec ali lepila, zaradi česar je njihova ponovna uporaba lahko nemogoča ali mogoča, vendar le ob nesorazmernih stroških in porabi virov, saj se lahko taki viskozni polnilni materiali po odprtju v embalaži strdijo ali pa polnilni material preide v embalažni material in ga kontaminira.

Ali se prodajna embalaža lahko ponovno uporabi, je zato odvisno predvsem od izdelka, s katerim je napolnjena. Cilji glede ponovne uporabe zajemajo le prodajno embalažo z očitno prevozno funkcijo. Zahteva „za prevoz izdelkov“ je lahko na primer razvidna iz posebne zasnove, oblike ali velikosti embalaže.

V nadaljevanju je nekaj ponazoritvenih primerov:

— *plastična vedra, napolnjena z barvami, kemikalijami ali omakami, ki spremenijo lastnosti posode*: ostanki ali vonjave lahko otežijo ponovno uporabo oblik embalaže za večkratno uporabo za prevoz takih izdelkov. Odstranjevanje takih ostankov ali vonjav iz notranjosti uporabljenega vedra je tehnično izvedljivo. Vendar pa je lahko v nekaterih primerih in odvisno od vrste pakiranega izdelka za odstranjevanje ostankov potrebno intenzivno čiščenje v smislu uporabe kemikalij, vode ali energije. Ponovna uporaba plastičnih veder bi bila izvedljiva možnost le, če intenzivni postopki čiščenja ne povzročijo nesorazmernih stroškov in porabe virov;

— *žitni kosmiči za zajtrk ali druga trdna živila v togi embalaži, npr. v sodih*: prevoz takih živil v embalaži za večkratno uporabo, kot so sodi, ki krožijo znotraj istega podjetja (vendar na različnih lokacijah), povezanih podjetij ali znotraj iste države članice, je izvedljiv. Ostanki ali vonjave kosmičev v sodih ne spremenijo notranjosti sodov, zaradi česar je ponovna uporaba izvedljiva možnost;

— *materiali v razsutem stanju, npr. pesek, kamenje, ki se prevažajo v prožnih vmesnih vrečah za razsuti tovor*: prevoz materialov v razsutem stanju v prožnih vmesnih vrečah za razsuti tovor za večkratno uporabo je izvedljiv. Ti izdelki ne spreminjajo lastnosti notranjosti take embalaže in poleg tega ne zahtevajo intenzivnega čiščenja;

— *sveže sadje, ki se prevaža v plastičnih škatlah ali zabojih:* škatla ali zaboj se šteje za prodajno embalažo, kadar je napolnjena s svežim sadjem. Vendar pa se glede na to, da ta škatla ali zaboj običajno vsebuje večje količine svežega sadja kot eno samo porcijo in se prevaža do prodajnih mest, šteje za prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz. Taka oblika embalaže je lahko ponovno uporabna.

19. **Cilji glede ponovne uporabe transportne embalaže v mednarodni trgovini**

Pravne določbe:

Člen 29:

„(1) Od 1. januarja 2030 gospodarski subjekti, ki uporabljajo transportno ali prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz izdelkov, tudi za izdelke, ki se distribuirajo prek elektronskega trgovanja, na ozemlju Unije v obliki palet, zložljivih plastičnih škatel, škatel, pladnjev, plastičnih zabojev, vmesnih zabojnikov za razsuti tovor, veder, sodov in kanistrov vseh velikosti ali materialov, vključno s prilagodljivimi oblikami ali paletnimi ovoji ali trakovi za stabilizacijo in zaščito izdelkov, ki so med prevozom nameščeni na palete, zagotovijo, da skupno vsaj 40 % take embalaže predstavlja embalaža za večkratno uporabo v okviru sistema za ponovno uporabo.“

„(2) Od 1. januarja 2030 gospodarski subjekti, ki uporabljajo transportno ali prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz izdelkov, v oblikah navedenih v odstavku 1 tega člena, na ozemlju Unije med različnimi lokacijami, na katerih gospodarski subjekt opravlja svojo dejavnost, ali med katero koli lokacijo, na kateri gospodarski subjekt opravlja svojo dejavnost, in lokacijo katerega koli drugega povezanega podjetja ali partnerskega podjetja, kakor je opredeljeno v členu 3 Priloge k Priporočilu 2003/361/ES, kot velja 11. februarja 2025, z odstopanjem od odstavka 1 tega člena zagotovijo, da je tako embalažo mogoče ponovno uporabiti v okviru sistema za ponovno uporabo.

(3) Od 1. januarja 2030 gospodarski subjekti, ki uporabljajo transportno ali prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz izdelkov, tudi za izdelke, ki se distribuirajo prek elektronskega trgovanja, v oblikah navedenih v odstavku 1, za dobavo izdelkov drugemu gospodarskemu subjektu v isti državi članici, z odstopanjem od odstavka 1, zagotovijo, da je tako embalažo mogoče ponovno uporabiti v okviru sistema za ponovno uporabo.“

Razlaga Komisije:

Cilji glede ponovne uporabe transportne embalaže (in prodajne embalaže, ki se uporablja za prevoz izdelkov) so omejeni na primere, ko se taka embalaža uporablja „na ozemlju Unije“. Tako se morata oba gospodarska subjekta, tj. uvoznik in distributer, nahajati v EU. V zvezi s transportno embalažo (in prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz izdelkov) iz tretjih držav bi bilo treba to zahtevo razumeti tako, da velja od trenutka uvoza in dajanja na trg, kar pomeni, da so bili dokončani vsi zahtevani uvozni postopki in da lahko embalaža kroži na trgu EU. To običajno poteka v prvem skladišču v EU.

Cilji glede ponovne uporabe se uporabljajo za uvoženo blago v transportni embalaži, potem ko je dano na trg v EU. Ti cilji se uporabljajo od prvega skladišča v Uniji do končnega namembnega kraja na ozemlju Unije, kadar prvo skladišče ni končni namembni kraj pošiljke.

Za namene te določbe „prvo skladišče“ pomeni obrat v Uniji, v katerega blago v transportni embalaži najprej prispe ter v katerem se skladišči in razpakira za nadaljnjo distribucijo v dobavni verigi EU.

Pošiljk, ki prispejo v prvo skladišče in so namenjene v en sam končni namembni kraj, ni treba razpakirati in prepakirati v embalažo za večkratno uporabo. Distribucijski centri in logistična vozlišča se ne štejejo za končni namembni kraj.

20. **Odgovorni gospodarski subjekt za cilje glede ponovne uporabe transportne embalaže**

Pravne določbe:

Člen 29(1): „Od 1. januarja 2030 gospodarski subjekti, ki uporabljajo transportno ali prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz izdelkov, tudi za izdelke, ki se distribuirajo prek elektronskega trgovanja, na ozemlju Unije v obliki palet, zložljivih plastičnih škatel, škatel, pladnjev, plastičnih zabojev, vmesnih zabojnikov za razsuti tovor, veder, sodov in kanistrov vseh velikosti ali materialov, vključno s prilagodljivimi oblikami ali paletnimi ovoji ali trakovi za stabilizacijo in zaščito izdelkov, ki so med prevozom nameščeni na palete, zagotovijo, da skupno vsaj 40 % take embalaže predstavlja embalaža za večkratno uporabo v okviru sistema za ponovno uporabo. Od 1. januarja 2040 si ti gospodarski subjekti prizadevajo uporabiti vsaj 70 % embalaže iz prvega pododstavka v obliki za večkratno uporabo v okviru sistema za ponovno uporabo.“

Razlaga Komisije:

Cilji glede ponovne uporabe transportne embalaže so določeni na ravni gospodarskih subjektov, ki uporabljajo transportno embalažo ali prodajno embalažo, ki se uporablja za prevoz.

Zato cilji glede ponovne uporabe zadevajo uporabnika transportne embalaže ali uporabnika prodajne embalaže, ki se uporablja za prevoz. Uporabnik transportne embalaže ali uporabnik prodajne embalaže, ki se uporablja za prevoz, je gospodarski subjekt, ki da izdelek na trg Unije v ustrezni transportni embalaži kot izdelovalec, uvoznik ali distributer.

21. **Izvzetja transportne embalaže, izdelane po naročilu, iz ciljev glede ponovne uporabe**

Pravne določbe:

V členu 29(4) je navedeno: „Obveznosti iz odstavkov 1, 2 in 3 se ne uporabljajo za transportno ali prodajno embalažo:

(a) ki se uporablja za prevoz nevarnega blaga v skladu z Direktivo 2008/68/ES;

(b) ki se uporabljajo za prevoz velikih strojev, opreme in blaga, za katere je embalaža posebej zasnovana tako, da ustreza individualnim zahtevam gospodarskega subjekta, ki je oddal naročilo.“

Razlaga Komisije:

Člen 29(4), točka (b), določa izvzetje za embalažo, ki se uporablja za prevoz velikih strojev, opreme in blaga, za katere je embalaža posebej zasnovana tako, da ustreza individualnim zahtevam gospodarskega subjekta, ki je oddal naročilo. Velike stroje, opremo in blago bi bilo treba razumeti v tem kontekstu.

Gospodarski subjekti, ki želijo izkoristiti to izvzetje, morajo predložiti ustrezno dokumentacijo, ki dokazuje, da je embalaža posebej zasnovana za posamezen izdelek. Ta dokumentacija bi morala biti vključena v tehnično dokumentacijo za embalažo in mora zajemati morebitno zasnovo, izdelavo in delovanje embalaže, ki so potrebni za ugotavljanje skladnosti s pogoji za izvzetje iz člena 29(4), točka (b).

22. **Opredelitev pojma „omogočanje dostopnosti“ v okviru izpolnjevanja ciljev glede ponovne uporabe embalaže za pijače**

Pravne določbe:

V skladu s členom 29(6) „[o]d 1. januarja 2030 končni distributerji, ki potrošnikom omogočajo dostop do alkoholnih in brezalkoholnih pijač v prodajni embalaži na ozemlju države članice, zagotovijo, da je vsaj 10 % navedenih izdelkov na voljo v embalaži za večkratno uporabo v okviru sistema za ponovno uporabo“.

Člen 3(1), točka 11, določa, da „‚omogočanje dostopnosti na ozemlju države članice‘ pomeni vsako dobavo embalaže, bodisi prazne ali z izdelkom, za distribucijo, porabo ali uporabo na ozemlju države članice v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi proti plačilu bodisi brezplačno“.

Člen 3(1), točka 21, končnega distributerja opredeljuje kot „fizično ali pravno osebo v dobavni verigi, ki končnemu uporabniku dostavlja pakirane izdelke, tudi v okviru ponovne uporabe, ali izdelke, ki jih je mogoče kupiti s ponovnim polnjenjem“.

Razlaga Komisije:

Za namene te uredbe so končni distributerji, ki potrošnikom omogočajo dostop do pijač v prodajni embalaži, v večini primerov trgovina na drobno ali bari in restavracije v sektorju gostinstva. V primeru prodaje na daljavo je končni distributer gospodarski subjekt, ki potrošnikom omogoča dostop do pijač v prodajni embalaži prek spletišča.

Omogočanje dostopnosti ne zahteva dejanskega zaključka prodaje pijače v prodajni embalaži potrošniku. Zadostuje, da končni distributer vsaj 10 % svojih pijač ponuja za prodajo v prodajni embalaži za večkratno uporabo.

Sklicevanje na „sistem za ponovno uporabo“ v členu 29(6) se nanaša na zahteve, ki veljajo za sisteme za ponovno uporabo, kot so opredeljeni v Prilogi VI, del A, k Uredbi. Pravilno delovanje takega sistema med drugim vključuje vzpostavitev ustreznih ureditev obveščanja, prikazovanja ali komuniciranja za potrošnike v skladu s členom 12(2), ki omogočajo prepoznavanje in promocijo ponudbe pijač v prodajni embalaži za večkratno uporabo, z namenom njihovega učinkovitega dajanja na trg in trženja.

Način izračuna ciljev glede ponovne uporabe za pijače se določi v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu s členom 30(3).

23. **Cilji glede ponovne uporabe embalaže za pijače v sektorju gostinstva**

Pravna določba:

Člen 29(6), prvi pododstavek, uredbe o embalaži in odpadni embalaži določa:

„Od 1. januarja 2030 končni distributerji, ki potrošnikom omogočajo dostop do alkoholnih in brezalkoholnih pijač v prodajni embalaži na ozemlju države članice, zagotovijo, da je vsaj 10 % navedenih izdelkov na voljo v embalaži za večkratno uporabo v okviru sistema za ponovno uporabo.“

Razlaga Komisije:

Pijače, ki se prodajajo v velikih vsebnikih za pijačo za večkratno uporabo, kot so sodčki za pivo, barom in restavracijam (poslovanje med podjetji), da upravljavci barov in restavracij omogočijo njihovo dostopnost potrošnikom (tj. v sektorju gostinstva), ne prispevajo k ciljem ponovne uporabe, ki veljajo za upravljavce v sektorju gostinstva. Take pijače potrošnikom niso dostopne v prodajni embalaži. Le ko se omogoči dostopnost napolnjenega velikega vsebnika za večkratno uporabo potrošniku, lahko vsebnik za pijačo prispeva k ciljem distributerja pijač glede ponovne uporabe.

Nasprotno pa se v primeru manjše embalaže za pijačo, kot so steklenice za večkratno uporabo, ta upošteva pri ciljih glede ponovne uporabe, saj gre za prodajno embalažo in se lahko zagotovi neposredno potrošnikom.

24. **Nacionalna izvzetja iz ciljev glede ponovne uporabe**

Pravne določbe:

Člen 29(14) določa kumulativne pogoje, pod katerimi lahko države članice gospodarske subjekte na svojem ozemlju izvzamejo iz ciljev glede ponovne uporabe za obdobje petih let. To so:

„(a) država članica, ki dovoli izvzetje, doseže pet odstotnih točk nad cilji za recikliranje odpadne embalaže na posamezni material, ki jih je treba doseči do leta 2025, in naj bi v skladu s poročilom, ki ga Komisija objavi tri leta pred tem datumom, dosegla pet odstotnih točk nad ciljem za leto 2030;

(b) država članica, ki dovoli izvzetje, je na dobri poti, da doseže ustrezne cilje preprečevanja odpadkov iz člena 43, in lahko dokaže, da je do leta 2028 vsaj za 3 % zmanjšala količino odpadne embalaže ustvarjene na prebivalca v primerjavi s količino odpadne embalaže ustvarjene na prebivalca iz leta 2018, in

(c) gospodarski subjekti so sprejeli poslovni načrt za preprečevanje in recikliranje odpadkov, ki prispeva k doseganju ciljev preprečevanja in recikliranja odpadkov iz člena 43 oziroma 52.

To petletno obdobje lahko država članica podaljša, če so izpolnjeni vsi pogoji.“

Cilji recikliranja, ki jih morajo doseči države članice, so določeni v členu 52. Cilji so določeni za naslednje embalažne materiale: papir in karton, plastiko, steklo, les, kovino in aluminij.

Razlaga Komisije:

a) Možnost, da država članica preseže vse cilje glede recikliranja za posamezne materiale

Uporabo množine („cilji“) bi bilo treba razumeti v okviru dejstva, da obstaja več ciljev glede na posamezne materiale, vendar ni treba, da so vsi ti cilji preseženi hkrati, da bi bili izpolnjeni pogoji za uporabo tega izvzetja.

Na primer, če je cilj glede recikliranja aluminija v določeni državi članici presežen, bi lahko trgovci na drobno pijače, prodane v aluminijastih pločevinkah, odšteli od izdelkov, ki so zajeti v obveznosti prodaje 10 % pijač v embalaži za večkratno uporabo. Trgovci na drobno bodo še vedno morali izpolniti cilj glede ponovne uporabe embalaže za pijače, ki se prodajajo v embalaži iz drugih materialov, kot sta steklo in plastika, vendar se 10-odstotni cilj sorazmerno zmanjša za delež pijač, prodanih v aluminijastih pločevinkah.

b) Pogoji glede izvzetja, ki velja za kompozitno embalažo

V primeru kompozitne embalaže je treba preseči ustrezne cilje glede recikliranja za materiale, ki se uporabljajo v embalaži. V praksi bi bilo treba preseči cilje recikliranja za vse materiale, ki predstavljajo več kot 5 % mase embalažne enote.

c) Pogoji v zvezi s ciljem glede preprečevanja nastajanja odpadkov

Zadevna država članica mora biti na pravi poti za izpolnitev splošnega cilja glede preprečevanja nastajanja odpadkov za vso odpadno embalažo, nastalo v državi članici, ki odobri izvzetje. Cilj preprečevanja nastajanja odpadkov za posamezne materiale ni določen.

d) Pogoji za podaljšanje izvzetja

Če želi država članica po petih letih še naprej uporabljati izvzetje iz ciljev glede ponovne uporabe, mora izpolniti cilje glede preprečevanja nastajanja odpadkov v letih 2035 in 2040. Namen sozakonodajalcev ob dopustitvi možnosti podaljšanja izvzetja je bil zagotoviti, da gospodarski subjekti izpolnijo cilje glede ponovne uporabe in da države članice še naprej zmanjšujejo nastajanje odpadne embalaže v skladu s cilji glede zmanjšanja, kot so določeni za leti 2035 in 2040. Če so na voljo novi podatki in veljajo novi cilji, bi jih bilo treba upoštevati ob ustreznem času, sicer bi bili lahko ogroženi cilji uredbe o embalaži in odpadni embalaži, zlasti zmanjšanje količine odpadne embalaže.

25. **Prožnost držav članic pri vzpostavljanju nacionalnih ukrepov**

Pravne določbe:

Člen 4:

„1. Embalaža se da na trg le, če je skladna s to uredbo.

2. Države članice ne smejo prepovedati, omejiti ali ovirati dajanja na trg embalaže, ki izpolnjuje zahteve glede trajnostnosti, označevanja in zagotavljanja informacij iz ali na podlagi členov 5 do 12.

3. Če se države članice odločijo ohraniti ali uvesti nacionalne zahteve glede trajnostnosti ali dodatne zahteve glede zagotavljanja informacij, poleg tistih iz te uredbe, navedene zahteve ne smejo biti v nasprotju z zahtevami iz te uredbe, države članice pa na podlagi neizpolnjevanja navedenih nacionalnih zahtev ne smejo prepovedati, omejiti ali ovirati dajanja na trg embalaže, ki je skladna s to uredbo.“

Razlaga Komisije:

Uredba o embalaži in odpadni embalaži v nekaterih zadevah državam članicam pušča polje proste presoje ali določa le minimalne zahteve ali zahteva, da države članice izvajajo določbe, ki niso v celoti usklajene. Poleg tega so za uporabo nekaterih določb predvideni odloženi roki.

Različne nacionalne določbe o embalaži vplivajo na praktično vsak gospodarski sektor in na vrednostno verigo izdelka. Zato morajo države članice zagotoviti, da nacionalni ukrepi ne ustvarjajo nesorazmernih in neupravičenih ovir za trgovino na notranjem trgu ali ne povzročajo izkrivljanja konkurence.

Predčasna uporaba usklajenih pravil EU, tj. kadar države članice sprejmejo zavezujočo izvedbeno zakonodajo pred usklajenimi roki, zlasti če take določbe zahtevajo, da se izvedbeni ukrepi najprej sprejmejo na ravni EU, pomeni kršitev načela lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU in člena 288 PDEU, ki določa načelo neposredne uporabe uredb. Tako predčasno sprejeto nacionalno zakonodajo, ki bi jo lahko dopuščal obstoječi pravni okvir (direktiva o embalaži in odpadni embalaži, Pogodba), bo treba razveljaviti najpozneje do začetka veljavnosti usklajenih določb in bo morala biti že v skladu s poljem proste presoje, kot je določeno v posebnih določbah Uredbe.

Kar zadeva možnost držav članic, da uvedejo zahteve glede trajnostnosti, ki presegajo zahteve, določene v Uredbi, člen 4(2) uredbe o embalaži in odpadni embalaži gospodarskim subjektom zagotavlja, da embalaže, ki izpolnjuje zahteve iz Uredbe, pri dajanju na trg ne bodo omejevala nobena nacionalna pravila.

Člen 4(3) uredbe o embalaži in odpadni embalaži bi bilo treba razlagati tako, da omejuje svobodo držav članic pri njihovem ukrepanju in ne dopušča možnosti odstopanja od splošnega pravila iz člena 4(2) uredbe o embalaži in odpadni embalaži. Zato nobena nacionalna zahteva glede trajnostnosti ali označevanja ne sme omejevati dajanja na trg embalaže, ki izpolnjuje zahteve glede trajnostnosti in označevanja iz uredbe o embalaži in odpadni embalaži, ne sme biti v nasprotju s temi zahtevami in ne sme ustvarjati ovir za notranji trg.

V različnih določbah Uredbe je določen obseg pristojnosti držav članic za sprejemanje nacionalnih ukrepov ali pa je državam članicam dovoljeno, da uvedejo dodatna izvzetja ali zahteve. To velja za določbe o primernosti za kompostiranje (člen 9), omejitve uporabe nekaterih oblik embalaže (člen 25(2) in (3), člen 70(4), Priloga V, točka 2), člen 29 o ciljih glede ponovne uporabe (glej odstavke 11, 12, 14, 15 in 16) ter člen 33(6) o ponudbi za ponovno uporabo.

Več določb ([30]) zahteva nacionalno izvajanje (npr. za dosego določenega cilja ali za poročanje) ter so mešanica popolnoma usklajenih zahtev in možnosti za nacionalno prožnost. Vendar pa so pogoji za uporabo teh „prožnosti“ vedno določeni z usklajenimi pogoji, ki jih morajo države članice izpolnjevati, da zagotovijo skladnost z uredbo o embalaži in odpadni embalaži (glej točko 29 o ciljih glede recikliranja v nadaljevanju). Nekatere od teh določb vsebujejo tudi neposredno veljavne obveznosti za gospodarske subjekte, na primer člen 31 o poročanju pristojnim organom o ciljih glede ponovne uporabe.

26. **Prožnost za države članice pri določitvi dodatnih ciljev glede recikliranja**

Pravne določbe:

Člen 52(6): „Država članica lahko ob upoštevanju splošnih pravil, določenih v PDEU, in v skladu s to uredbo sprejme določbe, ki presegajo minimalne cilje iz tega člena.“

Člen 4(3): „Če se države članice odločijo ohraniti ali uvesti nacionalne zahteve glede trajnostnosti ali dodatne zahteve glede zagotavljanja informacij, poleg tistih iz te uredbe, navedene zahteve ne smejo biti v nasprotju z zahtevami iz te uredbe, države članice pa na podlagi neizpolnjevanja navedenih nacionalnih zahtev ne smejo prepovedati, omejiti ali ovirati dajanja na trg embalaže, ki je skladna s to uredbo.“

Razlaga Komisije:

Države članice lahko določijo višje cilje glede recikliranja ter dodatne cilje, če ti ne ogrožajo notranjega trga. Nekatere države članice že imajo dodatne cilje, na primer za kartonsko embalažo za pijače.

Uredba o embalaži in odpadni embalaži povzema prejšnjo direktivo o embalaži in odpadni embalaži, ki je državam članicam zagotovila prosto presojo pri organizaciji ravnanja z odpadki.

Dodatni cilji glede recikliranja lahko povečajo učinkovitost v vrednostni verigi odpadne embalaže in so zato koristni za gospodarske subjekte. Vendar morajo države članice v vsakem posameznem primeru dokazati, da taki cilji niso v nasprotju s cilji uredbe o embalaži in odpadni embalaži glede notranjega trga.

27. **Prožnost za države članice pri določitvi dodatnih ali višjih ciljev glede ponovne uporabe**

Pravne določbe:

Člen 29(15) določa: „Države članice lahko pod pogoji iz člena 51 za gospodarske subjekte določijo cilje, ki presegajo minimalne cilje, določene v odstavkih 1, 2, 3, 5 in 6 tega člena, kolikor so ti višji cilji potrebni, da lahko država članica doseže enega ali več ciljev iz člena 43.“

([30]) Členi 13, 23, 31, 34, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 67, 68.

Člen 29(16) določa: „Države članice lahko pod pogoji iz člena 51 za gospodarske subjekte določijo cilje za pijače, katerih dostopnost se omogoča v prodajni embalaži in ki ne spadajo v odstavek 6 tega člena, če so ti dodatni cilji potrebni, da lahko država članica doseže enega ali več ciljev iz člena 43.“

Člen 51 o ponovni uporabi in ponovnem polnjenju določa:

(1) „Države članice sprejmejo ukrepe za spodbujanje vzpostavljanja sistemov za ponovno uporabo embalaže z zadostnimi spodbudami za vračanje in sistemov za ponovno polnjenje na okolju prijazen način. Navedeni sistemi so skladni z zahtevami, določenimi v členih 27 in 28 ter Prilogi VI, in ne smejo ogrožati higiene živil ali varnosti potrošnikov.

(2) Ukrepi iz odstavka 1 lahko vključujejo: […]

(c) obveznosti, v skladu s katerimi morajo izdelovalci ali končni distributerji v embalaži za večkratno uporabo v okviru sistema za ponovno uporabo ali s ponovnim polnjenjem omogočiti dostopnost določenega odstotka izdelkov, ki niso zajeti v ciljih glede ponovne uporabe, navedenih v členu 29, pod pogojem da to ne povzroči izkrivljanja notranjega trga ali trgovinskih ovir za izdelke iz drugih držav članic.“

Člen 33(6), ki se nanaša na obveznost ponudbe za ponovno uporabo v sektorju hrane in pijače za s seboj, se sklicuje na člen 51 glede pogojev, v skladu s katerimi lahko država članica določi cilje, ki presegajo minimalni okvirni cilj 10 % za leto 2030 iz člena 33(5) uredbe o embalaži in odpadni embalaži za embalažo za hrano in pijačo s seboj, „kolikor so ti višji cilji potrebni, da bi država članica lahko dosegla enega ali več ciljev iz člena 43“.

Razlaga Komisije:

Da bi države članice dosegle cilje glede preprečevanja nastajanja odpadkov iz uredbe o embalaži in odpadni embalaži, bodo morda morale ukrepe EU dopolniti z nacionalnimi ukrepi, kot so višji ali dodatni nacionalni cilji glede ponovne uporabe embalaže. Vendar morajo države članice pri tem izpolnjevati nekatere stroge pogoje.

(a) V zvezi s pogoji iz člena 51 Komisija meni, da morajo biti kumulativni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za povečanje ciljev glede ponovne uporabe iz člena 29(15), izpolnjeni tudi za določitev novih ciljev glede ponovne uporabe v skladu s členom 51(2), točka (c), ki državam članicam omogoča, da določijo cilje glede ponovne uporabe za izdelke, ki niso zajeti v ciljih glede ponovne uporabe iz člena 29. Ti pogoji so naslednji:

— novi cilji so potrebni, da država članica doseže svoje cilje glede zmanjšanja količine odpadkov (5 % do leta 2030, 10 % do leta 2035, 15 % do leta 2040), kar mora dokazati z dejstvi in podatki, in

— novi cilji ne povzročajo izkrivljanj na notranjem trgu ali trgovinskih ovir za izdelke ter

— novi cilji se priglasijo po postopku TRIS, ki določa, da morajo države članice Komisijo uradno obvestiti o svojih zakonodajnih predlogih, da se prepreči ustvarjanje ovir za notranji trg, saj so taki ukrepi tehnični predpisi.

Člen 51(2), točka (c), državam članicam dovoljuje, da določijo cilje glede ponovne uporabe za izdelke, ki niso zajeti v ciljih glede ponovne uporabe iz člena 29 in niso izrecno izvzeti v členu 29, kar na primer pomeni, da državam članicam omogoča določitev ciljev glede ponovne uporabe za sektor hrane in pijače za s seboj. To izrecno dovoljuje tudi člen 33(6) uredbe o embalaži in odpadni embalaži.

Zato mora država članica, če želi določiti nove nacionalne cilje glede ponovne uporabe v drugih sektorjih ali za oblike embalaže ali izdelke, ki niso navedeni v členu 29, dokazati, da je to potrebno za doseganje njenih ciljev glede preprečevanja nastajanja odpadkov. To oceno bi bilo treba vključiti, kadar država članica take ukrepe priglasi v sistemu uradnih obvestil TRIS.

(b) Medtem ko člen 43 državam članicam omogoča, da določijo višje nacionalne cilje glede preprečevanja odpadne embalaže od tistih, ki so določeni na ravni EU ([31]), pa višjih nacionalnih ciljev glede preprečevanja ni mogoče uporabiti kot utemeljitev za povečanje harmoniziranih ciljev glede ponovne uporabe na ravni EU. To izhaja iz načela primarnosti prava EU pred nacionalnim pravom, saj bi sicer države članice lahko ogrozile cilj harmonizacije trga.

(c) Države članice ne morejo spreminjati neposredno veljavnih in harmoniziranih določb EU, razen če je določeno drugače. Ne morejo:

— določiti ciljev glede ponovne uporabe transportne embalaže, kot so kartonske škatle, ki so v skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži izrecno izvzete iz ponovne uporabe, ali

— določiti, da so okvirni cilji glede ponovne uporabe za leto 2040, kot so določeni v drugem pododstavku člena 29(1), (5) in (6), zavezujoči.

28. **Nacionalna izvzetja iz kavcijskih sistemov**

Pravne določbe:

Člen 3(1), točka 62, opredeljuje „kavcijski sistem“ kot „sistem, v okviru katerega končni uporabnik ob nakupu pakiranega ali polnjenega izdelka, vključenega v ta sistem, plača kavcijo, ki se vrne, ko se embalaža, vključena v kavcijski sistem, vrne prek enega od zbirnih kanalov, ki jih v ta namen odobrijo nacionalni organi“.

V skladu s členom 50(1) „[d]ržave članice do 1. januarja 2029 sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da bo na leto ločeno zbranih vsaj 90 % mase naslednjih oblik embalaže, ki so v danem koledarskem letu prvič dostopne na trgu v tej državi članici:

(a) plastenke pijač za enkratno uporabo s prostornino do treh litrov in

(b) pločevinke za pijače za enkratno uporabo s prostornino do treh litrov“.

Člen 50(2) določa da „[d]ržave članice za dosego ciljev iz odstavka 1 sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vzpostavijo kavcijski sistemi za zadevne oblike embalaže iz odstavka 1 in da se mora na prodajnem mestu zaračunati kavcija“.

Člen 50(5) državam članicam omogoča izvzetje iz obveznosti iz odstavka 2 pod naslednjimi pogoji:

„(a) delež ločenega zbiranja ustrezne oblike embalaže na podlagi člena 48, ki se Komisiji sporoči na podlagi člena 56(1), točka (c), presega 80 % mase take embalaže, katere dostopnost na trgu je na ozemlju te države članice prvič omogočena v koledarskem letu 2026, in

(b) država članica do 1. januarja 2028 Komisijo obvesti o svoji zahtevi glede izvzetja in predloži izvedbeni načrt, v katerem je predstavljena strategija s konkretnimi ukrepi, vključno z njihovim časovnim razporedom, ki zagotavljajo doseganje deleža ločeno zbrane embalaže, ki znaša 90 % mase iz odstavka 1.“

Razlaga Komisije:

Uredba o embalaži in odpadni embalaži ne določa milejših pogojev za trgovce na drobno v obmejnih regijah. Nasprotno, nalaga posebne obveznosti ([32]) čezmejnim podjetjem, da se prepreči izogibanje, ki bi lahko ogrozilo cilje in zahteve kavcijskega sistema.

([31]) Člen 43(7) določa: „Za namen odstavka 5 lahko države članice uvedejo ukrepe za preprečevanje odpadne embalaže, ki presegajo minimalne cilje, določene v odstavku 1, pri čemer ravnajo v skladu [z uredbo o embalaži in odpadni embalaži].“

([32]) Člen 50(11) določa: „Države članice do 1. januarja 2029 zagotovijo, da vsaj kavcijski sistemi, vzpostavljeni na podlagi odstavka 2 tega člena, od začetka veljavnosti te uredbe izpolnjujejo minimalne zahteve, navedene v Prilogi X.
[…]
Komisija v sodelovanju z državami članicami do 1. januarja 2038 oceni izvajanje tega člena in opredeli možnosti za čim večje izboljšanje interoperabilnosti kavcijskih sistemov.“
Priloga X določa: „Države članice z regijami z visoko stopnjo čezmejnega poslovanja zagotovijo, da kavcijski sistemi omogočajo zbiranje embalaže iz kavcijskih sistemov drugih držav članic na določenih zbirnih mestih, in si prizadevajo omogočiti povračilo kavcije, zaračunane končnemu uporabniku pri nakupu embalaže.“

Možnost izvzetja za države članice na podlagi člena 50(5) uredbe o embalaži in odpadni embalaži je povezana z merili glede učinkovitosti in ne z geografskimi merili ter jo je, tako kot vse izjeme, treba razlagati ozko.

Oba pogoja, in sicer zaračunavanje kavcije in vzpostavitev kavcijskega sistema, sta kumulativna, saj zaračunavanje kavcije brez kavcijskega sistema ni mogoče. To je poudarjeno v opredelitvi kavcijskih sistemov. Zato je lahko končni distributer izvzet iz zaračunavanja kavcije le, če je bila država članica kot celota izvzeta iz obveznosti vzpostavitve kavcijskega sistema. Povedano drugače, končni distributer ne more biti izvzet iz zaračunavanja kavcije, če ima država članica, v kateri se nahaja, vzpostavljen kavcijski sistem, in mora zato kavcijo zaračunati potrošnikom iz drugih držav članic.

29. **Minimalne zahteve za obstoječe kavcijske sisteme**

Pravne določbe:

V skladu s členom 50(11) uredbe o embalaži in odpadni embalaži države članice do 1. januarja 2029 zagotovijo, da vsaj kavcijski sistem za plastenke pijač za enkratno uporabo in pločevinke za pijače za enkratno uporabo izpolnjuje minimalne zahteve, navedene v Prilogi X.

Člen 50(11) prav tako določa, da se minimalne zahteve, navedene v Prilogi X, ne uporabljajo za kavcijske sisteme, ki so bili vzpostavljeni pred začetkom veljavnosti uredbe o embalaži in odpadni embalaži in dosežejo 90-odstotni cilj iz člena 50(1) do 1. januarja 2029. Države članice si prizadevajo zagotoviti, da obstoječi kavcijski sistemi ob prvem pregledu izpolnjujejo minimalne zahteve iz Priloge X. Če 90-odstotni cilj ni dosežen do 1. januarja 2029, obstoječi kavcijski sistemi za enkratno uporabo izpolnijo minimalne zahteve iz Priloge X najpozneje do 1. januarja 2035

V uvodni izjavi 145 je pojasnjeno, da bodo minimalne zahteve iz Priloge X pomagale zagotoviti večjo doslednost in višje deleže vračanja v državah članicah. Določene so bile na podlagi mnenj deležnikov, strokovne analize in najboljših praks obstoječih kavcijskih sistemov.

Razlaga Komisije:

Pregled obstoječega kavcijskega sistema bi bilo treba razumeti kot vsak regulativni ukrep, ki je vzpostavljen z zakonodajo, in pomeni bistveno spremembo kavcijskega sistema.

Minimalne zahteve lahko pomagajo okrepiti okoljsko učinkovitost kavcijskega sistema, zlasti delež zbiranja. Države članice pred 1. januarjem 2029 pri pregledu kavcijskega sistema preučijo, ali se lahko pričakuje, da bo kavcijski sistem izpolnil cilje glede 90-odstotnega ločenega zbiranja iz člena 50(2). Če kavcijski sistem dosega vsaj 90-odstotni delež ločenega zbiranja, mu ni treba izpolnjevati minimalnih zahtev. Če pa ga ne dosega, bi morala država članica razmisliti o zagotovitvi, da kavcijski sistem izpolnjuje minimalne zahteve iz Priloge X. Po 1. januarju 2029 mora kavcijski sistem za embalažo za pijače za enkratno uporabo, ki ne izpolnjuje obveznosti ločenega zbiranja, izpolnjevati minimalne zahteve do 1. januarja 2035.

30. **Sprejem vsebnikov za pijače, vključenih v kavcijski sistem, s strani trgovcev na drobno**

Pravne določbe:

V skladu s Prilogo X, točka (l), „države članice zagotovijo, da so končni distributerji dolžni sprejeti embalažo embalažnega materiala in oblike, vključeno v kavcijski sistem, ki jo distribuirajo, ter končnim uporabnikom vrniti kavcijo, kadar se embalaža, vključena v kavcijski sistem vrne, razen če imajo končni uporabniki na voljo enako dostopna sredstva za povrnitev kavcije po uporabi embalaže, vključene v kavcijski sistem, prek enega od zbirnih kanalov, ki za embalažo za živila zagotavljajo, da je recikliranje primerno za živila in ki ga v ta namen odobrijo nacionalni organi. Ta obveznost ne velja, kadar prodajna površina končnim uporabnikom ne omogoča vračila embalaže, vključene v kavcijski sistem. Vendar pa morajo končni distributerji vedno sprejeti vračilo prazne embalaže izdelkov, ki jih prodajajo.“

Člen 50(11) določa, da „[d]ržave članice do 1. januarja 2029 zagotovijo, da vsaj kavcijski sistemi, vzpostavljeni na podlagi odstavka 2 tega člena, od začetka veljavnosti te uredbe izpolnjujejo minimalne zahteve, navedene v Prilogi X. Minimalne zahteve, navedene v Prilogi X, se ne uporabljajo za kavcijske sisteme, ki so bili vzpostavljeni pred začetkom veljavnosti te uredbe in dosežejo 90-odstotni cilj iz odstavka 1 tega člena do 1. januarja 2029. Države članice si prizadevajo zagotoviti, da obstoječi kavcijski sistemi za enkratno uporabo ob prvem pregledu izpolnjujejo minimalne zahteve iz Priloge X. Če 90-odstotni cilj ni dosežen do 1. januarja 2029, obstoječi kavcijski sistemi za enkratno uporabo izpolnijo minimalne zahteve iz Priloge X najpozneje do 1. januarja 2035.“

Razlaga Komisije:

V skladu z minimalnimi zahtevami za kavcijski sistem iz Priloge X morajo končni distributerji sprejeti prazno embalažo izdelkov, ki jih prodajajo, in povrniti kavcijo. Ta obveznost velja brez dokazila o nakupu.

Poleg tega morajo države članice zagotoviti, da so končni distributerji dolžni sprejeti vso embalažo, vključeno v kavcijski sistem, iz enakega embalažnega materiala in oblike, kot jo prodajajo, ter povrniti kavcijo končnemu uporabniku. Obveznost vračila kavcije ne velja, kadar prodajna površina končnega distributerja ne omogoča sprejema vračila embalaže, vključene v kavcijski sistem, ali če imajo končni uporabniki enako dostopna sredstva za povrnitev kavcije prek drugega uveljavljenega in enako dostopnega kanala za zbiranje embalaže za pijače za enkratno uporabo, ki je odobren za ta namen. Države članice morajo določiti, kako se ta izvzetja uporabljajo.

Zahteve iz Priloge X se uporabljajo samo za kavcijske sisteme, vzpostavljene po 11. februarju 2025, ali če kavcijski sistem do 1. januarja 2029 ne doseže 90-odstotnega cilja glede ločenega zbiranja. Zato obveznosti prevzema, določene v uredbi o embalaži in odpadni embalaži, ne veljajo za kavcijske sisteme, ki jim ni treba izpolnjevati minimalnih zahtev.

31. **Obdelava ločeno zbrane embalaže, namenjene recikliranju, ob koncu življenjske dobe**

Pravne določbe:

V skladu s členom 48(1) „[d]ržave članice zagotovijo vzpostavitev sistemov in infrastruktur za vračanje in ločeno zbiranje vse odpadne embalaže končnih uporabnikov, […] ter olajša[nje] njen[e] priprav[e] za ponovno uporabo in visokokakovostno recikliranje. Embalaža, ki izpolnjuje merila glede zasnove za recikliranje, kot so določena v delegiranih aktih, sprejetih na podlagi člena 6(4) te uredbe, se zbira za recikliranje. Sežiganje take embalaže in njeno odlaganje na odlagališčih nista dovoljena, razen za odpadke, ki nastanejo pri poznejših postopkih obdelave ločeno zbrane odpadne embalaže, recikliranje katere ni izvedljivo ali ne zagotavlja najboljšega izida za okolje.“

Člen 48(2) določa, da „[d]a bi olajšali visokokakovostno recikliranje, države članice zagotovijo vzpostavitev sistemov in infrastruktur za celovito zbiranje in sortiranje, da se olajša recikliranje in zagotovi razpoložljivost plastičnih surovin za recikliranje“.

Člen 48(3) določa, da „[d]ržave članice lahko odstopajo od obveznosti glede vračanja in ločenega zbiranja odpadkov, določene v odstavku 1 tega člena, za nekatere oblike odpadkov, če zbiranje frakcij odpadne embalaže skupaj ali zbiranje odpadne embalaže ali frakcij takšne odpadne embalaže skupaj z drugimi odpadki ne vpliva na zmožnost, da se takšna embalaža ali frakcije odpadne embalaže pripravijo za ponovno uporabo, reciklirajo ali drugače predelajo […], in če je rezultat navedenih postopkov po kakovosti primerljiv z rezultati ločenega zbiranja“.

Člen 49: „Države članice do 1. januarja 2029 določijo cilje obveznega zbiranja in sprejmejo potrebne ukrepe, da bi bilo zbiranje materialov iz člena 52 skladno s cilji recikliranja iz navedenega člena in obveznimi cilji glede vsebnosti recikliranih materialov iz člena 7.“

Razlaga Komisije:

V skladu s členom 48(1) uredbe o embalaži in odpadni embalaži sežiganje in odlaganje na odlagališče embalaže, ki izpolnjuje merila glede zasnove za recikliranje iz člena 6, nista dovoljena. Ker bodo merila glede zasnove za recikliranje določena v delegiranih aktih iz člena 6(4) do 1. januarja 2028 in se bodo začela uporabljati dve leti pozneje, bo prepoved začela veljati 1. januarja 2030.

Embalaža oblik in materialov, ki so izvzeti iz meril glede zasnove za recikliranje, je prav tako izvzeta iz prepovedi sežiganja in odlaganja na odlagališčih. Izvzetja vključujejo embalažne materiale, kot so lahek les, pluta, tekstil, guma, keramika, porcelan ali vosek. Obstajajo tudi izvzetja za določene uporabe embalaže, kot so medicinski pripomočki in prevoz nevarnega blaga. Izvzeto embalažo je mogoče zbirati skupaj s preostalimi odpadki ter jo sežgati ali odložiti na odlagališču. Vso drugo embalažo, ki bo morala izpolnjevati merila glede zasnove za recikliranje, bo treba zbirati ločeno in jo načeloma reciklirati.

Embalaže, zasnovane za recikliranje, ne bo dovoljeno sežigati ali odlagati na odlagališčih, ko postane odpadek, razen če gre za odpadno embalažo, ki je bila ločeno zbrana, sortirana in obdelana, vendar njeno recikliranje ni izvedljivo ali ne zagotavlja najboljšega izida za okolje, kot je določeno v členu 48(1).

Države članice lahko odločijo, da se odpadna embalaža, ki se ne zbira ločeno, kot je opisano zgoraj, sortira pred postopki energetske predelave, da se odstrani embalaža, zasnovana za recikliranje (člen 48(4) uredbe o embalaži in odpadni embalaži).

Člen 48(3) omogoča odstopanje od zahtev glede ločenega zbiranja, če, prvič, tako zbiranje ne vpliva na zmožnost recikliranja odpadne embalaže ali frakcij odpadne embalaže in če je, drugič, dobljeni reciklirani material po kakovosti primerljiv z rezultati ločenega zbiranja. Tudi če se uporabi tako odstopanje, prepoved sežiganja in odlaganja na odlagališčih še vedno velja za odpadno embalažo, zbrano z mešanjem tokov odpadne embalaže.

Države članice morajo zagotoviti, da so vzpostavljeni zadostni sistemi in infrastruktura za ločeno zbiranje vse odpadne embalaže. Da bi bilo zbiranje odpadne embalaže skladno z zavezujočimi cilji glede recikliranja in zahtevami glede vsebnosti recikliranih materialov, morajo države članice do 1. januarja 2029 določiti tudi obvezne cilje glede zbiranja.

32. **Delež ločenega zbiranja embalaže, vključene v kavcijski sistem, v letu 2026 in obveznost vzpostavitve kavcijskega sistema do leta 2029**

Pravne določbe:

Člen 50(1) določa, da „[d]ržave članice do 1. januarja 2029 sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da bo na leto ločeno zbranih vsaj 90 % mase naslednjih oblik embalaže, ki so v danem koledarskem letu prvič dostopne na trgu v tej državi članici: (a) plastenke pijač za enkratno uporabo s prostornino do treh litrov in (b) pločevinke za pijače za enkratno uporabo s prostornino do treh litrov“.

Člen 50(2) določa, da „[d]ržave članice za dosego ciljev iz odstavka 1 sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vzpostavijo kavcijski sistemi za zadevne oblike embalaže iz odstavka 1 in da se mora na prodajnem mestu zaračunati kavcija“.

Člen 50(5) določa, da „[so] [d]ržave članice […] lahko izvzete iz obveznosti na podlagi odstavka 2 pod naslednjimi pogoji:

(a) delež ločenega zbiranja ustrezne oblike embalaže na podlagi člena 48, ki se Komisiji sporoči na podlagi člena 56(1), točka (c), presega 80 % mase take embalaže, katere dostopnost na trgu je na ozemlju te države članice prvič omogočena v koledarskem letu 2026, in

(b) država članica do 1. januarja 2028 Komisijo obvesti o svoji zahtevi glede izvzetja in predloži izvedbeni načrt, v katerem je predstavljena strategija s konkretnimi ukrepi, vključno z njihovim časovnim razporedom, ki zagotavljajo doseganje deleža ločeno zbrane embalaže, ki znaša 90 % mase iz odstavka 1“.

Navedeni člen nadalje določa, da „[k]adar informacije o deležu ločenega zbiranja ustrezne oblike embalaže še niso bile predložene Komisiji, država članica za namene točke (a) predloži utemeljeno obrazložitev, kako so sicer izpolnjeni pogoji za izvzetje iz tega odstavka. Obrazložena utemeljitev temelji na potrjenih nacionalnih podatkih in vključuje opis izvedenih ukrepov.“

Razlaga Komisije:

Države članice morajo do 1. januarja 2029 zagotoviti, da se ločeno zbira 90 % plastenk in pločevink za enkratno uporabo, kot je določeno v členu 50(1). Za dosego teh ciljev glede zbiranja morajo države članice zagotoviti, da imajo do 1. januarja 2029 vzpostavljen v celoti delujoč kavcijski sistem za ustrezne oblike embalaže, razen če je država članica do 1. januarja 2028 zaprosila za izvzetje in je prejela pozitiven odgovor ali v treh mesecih od predložitve izvedbenega načrta ni prejela odgovora.

Če države članice izpolnjujejo kumulativne zahteve za izvzetje iz vzpostavitve kavcijskega sistema iz člena 50(5), so lahko izvzete iz obveznosti vzpostavitve kavcijskega sistema. Če želi država članica uporabiti to izvzetje, mora ločeno zbirati 80 % plastenk in pločevink za enkratno uporabo, ki so bile v koledarskem letu 2026 dane na voljo na ozemlju te države članice. O tem je treba poročati Evropski komisiji najpozneje do 1. julija 2028. Taki podatki bi temeljili na ocenjenih deležih zbiranja, vendar bi morale države članice vključiti razpoložljive podatke o zbiranju plastenk za enkratno uporabo, kot to zahteva direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo. Če država članica ne izpolnjuje cilja glede 80-odstotnega zbiranja, ni upravičena do izvzetja. V skladu z uredbo o embalaži in odpadni embalaži mora država članica najpozneje do 1. januarja 2028 predložiti tudi izvedbeni načrt. Po razlagi Komisije je treba možnost izvzetja šteti za „enkratno možnost“. Če država članica ne zaprosi za izvzetje v skladu z določbami in datumi iz člena 50, mora vzpostaviti kavcijski sistem.

Če je bilo državi članici odobreno izvzetje in tri zaporedna leta ne zbira ločeno 90 % embalaže za pijače za enkratno uporabo, se izvzetje ne bo več uporabljalo, kot je določeno v členu 50(7) uredbe o embalaži in odpadni embalaži. Država članica bo nato morala vzpostaviti kavcijski sistem do 1. januarja drugega koledarskega leta po letu, v katerem je Komisija državo članico obvestila, da se izvzetje več ne uporablja.

33. **Cilj držav članic glede 90-odstotnega zbiranja plastenk pijač za enkratno uporabo in pločevink za pijače za enkratno uporabo ter prispevek regionalnih kavcijskih sistemov**

Pravne določbe:

Člen 50(1) določa, da „[d]ržave članice do 1. januarja 2029 sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da bo na leto ločeno zbranih vsaj 90 % mase naslednjih oblik embalaže, ki so v danem koledarskem letu prvič dostopne na trgu v tej državi članici: (a) plastenke pijač za enkratno uporabo s prostornino do treh litrov in (b) pločevinke za pijače za enkratno uporabo s prostornino do treh litrov“.

Člen 50(2) določa, da „[d]ržave članice za dosego ciljev iz odstavka 1 sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se vzpostavijo kavcijski sistemi za zadevne oblike embalaže iz odstavka 1 in da se mora na prodajnem mestu zaračunati kavcija“.

Razlaga Komisije:

Cilj 90-odstotnega ločenega zbiranja plastenk pijač za enkratno uporabo in pločevink za pijače za enkratno uporabo iz člena 50(1) velja za celotno državo članico in temelji na količini takih oblik embalaže, ki so v enem letu dostopne na ozemlju države članice.

Vse plastenke pijač za enkratno uporabo in pločevinke za pijače za enkratno uporabo, razen tistih, ki so izrecno izvzete iz te obveznosti s členom 50(4), morajo biti vključene v kavcijski sistem. Države članice morajo zagotoviti, da se te oblike embalaže ločeno zbirajo na celotnem njihovem ozemlju, vendar lahko kavcijske sisteme uvedejo na podnacionalni ravni, da upoštevajo ustrezne nacionalne upravne delitve in čezmorska ozemlja.